

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

А. Кубаєнко, О. Крижановська, О. Вдовиченко

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Методичні рекомендації
для підготовки здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня бакалавра
у Національному університеті «Одеська юридична академія»,
галузь знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»

Одеса
«Астропринт»
2025

Методичні рекомендації містять систематизований перелік тем, передбачених навчальною програмою, завдання для виконання під час практичних занять, а також посилання на міжнародні й національні нормативно-правові акти та рекомендовані джерела наукової літератури. Рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти першого рівня галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність».

Автори-укладачі:

Андрій Володимирович Кубасенко — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри оперативного-розшукової та поліцейської діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6648-9764>;

Олена Володимирівна Крижановська — кандидат юридичних наук, доцент, майор поліції, завідувач кафедри адміністративного права та процесу Одеського державного університету внутрішніх справ;
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3423-6682>;

Олексій Маратович Вдовиченко — доктор філософії в галузі права, доцент, полковник поліції, начальник управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування ГУНП в Одеській області;
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7214-5212>

Рецензенти:

Володимир Людвигович Грохольський — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права та процесу Одеського державного університету внутрішніх справ;

Сергій Григорович Братель — кандидат юридичних наук, професор, полковник поліції, завідувач кафедри поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ

Рекомендовано до друку навчально-методичною радою Національного університету «Одеська юридична академія» (*протокол № 1 від 08.10.2025 р.*)

© Кубасенко А., Крижановська О.,
Вдовиченко О., 2025

© Нац. ун-т «Одеська юридична
академія», 2025

ВСТУП

Організація діяльності підрозділів превентивної діяльності поліції є одним із ключових напрямів забезпечення публічної безпеки та правопорядку в Україні. У сучасних умовах реформування правоохоронної системи, підвищення рівня загроз безпеці та зростання суспільних очікувань щодо якості поліцейських послуг превентивна діяльність набуває особливого значення. Її головною метою є не лише реагування на правопорушення, а й запобігання їх виникненню, формування безпечного середовища та підвищення рівня довіри населення до поліції.

Навчальна дисципліна «Організація діяльності підрозділів превентивної діяльності поліції» спрямована на формування у здобувачів освіти системних знань про правові, організаційні та практичні основи роботи підрозділів превентивної діяльності поліції. Вона охоплює широкий спектр питань: від нормативно-правових засад діяльності до специфіки роботи різних підрозділів – патрульної поліції, дільничних офіцерів, поліцейських офіцерів громад та ювенальної превенції. Окрема увага приділяється таким аспектам, як забезпечення безпеки дорожнього руху, протидія домашньому насильству, організація превентивної діяльності під час масових заходів, у сфері дозвільної системи та освітнього середовища. Крім того, вивчаються форми взаємодії поліції з громадськістю, місцевими органами влади та іншими суб'єктами превентивної діяльності, що є важливою умовою ефективності правоохоронної діяльності.

Важливою складовою якісної підготовки здобувачів є застосування сучасних, практико-орієнтованих методів навчання, які забезпечують органічне поєднання теоретичної підготовки з набуттям реальних професійних навичок. У межах опанування дисципліни використовуються лекції з елементами проблемного викладу та мультимедійним супроводом, що дають змогу формувати цілісну теоретичну основу і стимулювати аналітичне мислення. Практичні заняття передбачають опрацювання кейсів, розбір конкретних ситуацій, моделювання подій, пов'язаних із діяльністю поліції, та відпрацювання навичок складання процесуальних документів.

Суттєве місце посідають рольові й ситуаційно-рольові ігри, у ході яких моделюються комунікація поліцейського з громадянами, реагування на виклики, поведінка в конфліктних та стресових ситуаціях. Групові проекти та командні завдання спрямовані на розвиток навичок взаємодії в колективі, лідерства та відповідальності за спільний результат. Презентації, доповіді, міні-дослідження та дискусії сприяють удосконаленню комунікаційних компетентностей, умінню аргументовано відстоювати позицію та працювати з різними джерелами інформації.

Окремо застосовується аналіз відеоматеріалів із практики поліції, що дає змогу розглядати типові та нетипові ситуації очима практиків і виробляти адекватні алгоритми дій. Використання симуляцій та цифрових тренажерів дає можливість моделювати оперативні й службові ситуації – патрулювання, реагування на інциденти, забезпечення публічного порядку, оформлення

правопорушень тощо. Елементи змішаного та дистанційного навчання із застосуванням онлайн-платформ, інтерактивних тестів і навчальних модулів розширюють можливості самостійної роботи, формують навички самоорганізації та безперервного професійного розвитку.

Методичні рекомендації розроблені відповідно до сучасних освітніх стандартів та практичних потреб правоохоронних органів. Вони містять перелік тем для опрацювання, завдання для практичних занять, орієнтовні питання для самоконтролю, а також посилання на нормативно-правові акти та рекомендовані джерела. Такий підхід забезпечує органічне поєднання теоретичних знань із практичними вміннями та сприяє формуванню у здобувачів освіти професійних компетентностей, необхідних для майбутньої діяльності в підрозділах Національної поліції.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» (галузі знань «Безпека та оборона», спеціальності К9 «Правоохоронна діяльність»), а також можуть бути корисними для осіб, які цікавляться сучасними аспектами організації превентивної діяльності поліції та питаннями забезпечення публічної безпеки.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Назва теми	Лекційні заняття (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
1.	Організаційно-правові засади діяльності підрозділів превентивної діяльності Національної поліції	2	2	10
2.	Організація діяльності патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху	4	4	10
3.	Організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад.	4	4	10
4.	Організаційно-правові засади функціонування підрозділів ювенальної превенції	2	2	10
5.	Діяльність поліцейських щодо попередження, виявлення, припинення та документування домашнього насильства	2	2	10
6.	Превентивна діяльність поліції у сфері дозвільної системи	2	2	10
7.	Здійснення превенції під час організації та проведення масових заходів	2	2	10
8.	Превентивна діяльність поліції у сфері освітньої безпеки	2	2	10

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Організаційно-правові засади діяльності підрозділів превентивної діяльності Національної поліції

Поняття та загальна характеристика підрозділів превентивної діяльності Національної поліції. Нормативно-правове регулювання діяльності підрозділів превентивної діяльності Національної поліції. Принципи діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності. Завдання та повноваження підрозділів поліції превентивної діяльності.

Загальна структура підрозділів поліції превентивної діяльності центрального апарату Національної поліції України. Загальна структура підрозділів поліції превентивної діяльності Головних (територіальних) управлінь Національної поліції України в областях.

Правові засади діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності щодо забезпечення прав людини. Міжнародні стандарти дотримання прав людини в діяльності поліції превентивної діяльності. Напрямки взаємодії підрозділів поліції превентивної діяльності з громадськістю. Перелік громадських організацій міжнародного та національного рівня, які взаємодіють з підрозділами поліції превентивної діяльності.

Поняття та ознаки превентивної діяльності Національної поліції. Індивідуальна профілактика: сутність та специфіка застосування. Загальна профілактика: характеристика та особливості впровадження. Діяльність Національної поліції у сфері запобігання правопорушенням. Методи реалізації превентивних заходів. Метод переконання та виховного впливу. Методи примусового характеру.

Форми співпраці поліції з державними інституціями, громадськими об'єднаннями та суспільством для забезпечення профілактики правопорушень. Досвід зарубіжних держав у сфері реалізації превентивних поліцейських заходів. Перспективи та напрями модернізації системи превентивної діяльності органів поліції.

ТЕМА 2. Організація діяльності патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху

Поняття та сутність діяльності патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Основні завдання та функції патрульної поліції у сфері контролю за дотриманням правил дорожнього руху. Нормативно-правове регулювання діяльності патрульної поліції у сфері безпеки дорожнього руху.

Повноваження патрульної поліції щодо здійснення нагляду та контролю за дотриманням правил дорожнього руху. Форми та методи роботи патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Організація несення служби патрульними поліцейськими та особливості дислокації нарядів для попередження дорожньо-транспортних пригод.

Використання сучасних технічних засобів контролю (прилади фото-, відеофіксації, лазерні вимірювачі швидкості «TruCAM LTI 20/20» та інші). Застосування автоматизованої системи фіксації правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

Порядок зупинки транспортних засобів та проведення перевірки документів. Дії патрульних під час виявлення порушень правил дорожнього руху, оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення. Особливості складання протоколів і постанов, у тому числі за порушення, зафіксовані в автоматичному режимі.

Організація проведення огляду водіїв на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння. Відсторонення від керування та застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Дії патрульних поліцейських на місці дорожньо-транспортної пригоди: порядок оформлення ДТП, забезпечення надання домедичної допомоги, евакуація та блокування транспортних засобів.

Взаємодія патрульної поліції з іншими підрозділами Національної поліції, органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськими організаціями у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Міжнародний досвід діяльності дорожньої поліції та можливості його імплементації в Україні.

ТЕМА 3. Організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад

Поняття підрозділів дільничних офіцерів поліції, правова основа, система та структура їх діяльності. Завдання, обов'язки та основні напрями діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад. Особливості діяльності поліцейських офіцерів громад. Правовий статус дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади. Організація роботи дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади. Управління та координація роботи дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад у структурі Національної поліції України. Матеріально-технічне забезпечення дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад.

Поняття та ознаки адміністративної діяльності дільничних офіцерів поліції. Особливості організації роботи дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад на поліцейській дільниці. Завдання, принципи та напрями адміністративної діяльності дільничних офіцерів поліції. Форми адміністративної діяльності дільничних офіцерів поліції. Методи адміністративної діяльності дільничних офіцерів поліції. Особливості діяльності дільничних офіцерів поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану, у тому числі на деокупованих територіях.

Поняття превентивної (профілактичної) діяльності дільничного офіцера поліції та її види. Поняття превентивного обліку та порядок постановки осіб

на профілактичний облік. Особливості реалізації поліцейського піклування в діяльності дільничного офіцера поліції. Участь дільничних офіцерів поліції в організації та проведенні профілактичних заходів.

Організація роботи дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад з особами, які перебувають на превентивному (профілактичному) обліку. Поняття, особливості та види контрольно-наглядової діяльності дільничного офіцера поліції. Адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі. Особливості організації діяльності дільничного офіцера поліції щодо здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі. Взаємодія дільничних офіцерів поліції з іншими суб'єктами в питаннях здійснення адміністративного нагляду.

Реалізація дільничними офіцерами поліції заходів з контролю у сфері дозвільної системи. Реалізація дільничними офіцерами поліції заходів з контролю за виконанням підозрюваним або обвинуваченим, який перебуває під домашнім арештом, обов'язків, покладених на нього ухвалою суду.

Адміністративно-юрисдикційна діяльність дільничного офіцера поліції. Поняття та зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності дільничного офіцера поліції. Характеристика адміністративних правопорушень, підвідомчих дільничному офіцеру поліції. Особливості діяльності дільничного офіцера поліції щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Особливості роботи дільничного офіцера поліції із зверненнями громадян.

Публічно-сервісна діяльність дільничних офіцерів поліції. Поняття та зміст публічно-сервісної діяльності дільничного офіцера поліції. Взаємодія дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад з населенням. Особливості реалізації концепції «Community Policing» в діяльності дільничного офіцера поліції. Особливості реалізації форм публічно-сервісної діяльності дільничних офіцерів поліції. Сучасні методи вирішення місцевих проблем як інструмент взаємодії дільничного офіцера поліції і громадськості.

ТЕМА 4. Організаційно-правові засади функціонування підрозділів ювенальної превенції

Поняття підрозділів ювенальної превенції, правова основа, система та структура їх діяльності. Завдання, обов'язки та основні напрями діяльності ювенальної превенції. Особливості діяльності поліцейських підрозділів ювенальної превенції. Управління та координація роботи ювенальної превенції у структурі Національної поліції України.

Ведення профілактичного обліку дітей підрозділами ювенальної превенції. Заходи з профілактики вчинення правопорушень щодо дітей та дітьми.

Організація заходів щодо встановлення місцезнаходження дитини, яка безвісти зникла. Діяльність підрозділів ювенальної превенції щодо розшуку

безвісти зниклих дітей на території України. Закордонний досвід діяльності поліції у сфері розшуку зниклих дітей.

Організація роботи та здійснення заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них. Поняття дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Суб'єкти роботи з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах. Порядок постановки на облік дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Місце поліції серед суб'єктів роботи з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Застосування методики «Зелена кімната» в діяльності підрозділів ювенальної превенції. Особливості опитування дітей, які є потерпілими від правопорушення. Реагування підрозділами ювенальної превенції на випадки, де дитина є потерпілою від булінгу. Реагування підрозділами ювенальної превенції на випадки, де дитина є потерпілою від домашнього насильства.

Основні напрями взаємодії з іншими уповноваженими органами та підрозділами НПУ, органами державної влади та органами місцевого самоврядування, об'єднаними територіальними громадами, міжнародними та громадськими організаціями.

ТЕМА 5. Діяльність поліцейських щодо попередження, виявлення, припинення та документування домашнього насильства

Поняття та ознаки домашнього насильства, його причини та наслідки, а також форми прояву насильства. Міжнародні та європейські стандарти у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та практика Європейського Суду з прав людини. Національне законодавство у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та основні напрями реалізації державної політики в цій сфері.

Порядок проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства та винесення термінового заборонного припису стосовно кривдника, обмежувальний припис, порядок взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника. Направлення кривдника на проходження програми для кривдників та види відповідальності за правопорушення, пов'язані з домашнім насильством, а також особливості кваліфікації адміністративних правопорушень у цій сфері.

Стадії, строки, учасники, заходи забезпечення провадження та докази у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з домашнім насильством, особливості складання процесуальних документів та формування справ. Повноваження уповноважених підрозділів органів Національної поліції у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, алгоритм дій поліцейських при реагуванні на заяви та повідомлення про домашнє насильство, забезпечення особистої безпеки поліцейських під час викликів та особливості комунікації з постраждалими особами, кривдниками та свідками.

Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, їх повноваження та загальна характеристика взаємодії. Взаємодія органів Національної поліції з спеціально уповноваженими та іншими органами і установами, а також із загальними та спеціалізованими службами підтримки постраждалих осіб.

ТЕМА 6. Превентивна діяльність поліції у сфері дозвільної системи

Правове регулювання діяльності підрозділів із контролю за обігом зброї, система та структура цих підрозділів у сфері дозвільної системи. Основні завдання підрозділів з контролю за обігом зброї та їх повноваження у сфері дозвільної системи.

Повноваження поліції у сфері контролю за дотриманням юридичними особами правил дозвільної системи, погодження укладання трудових договорів на виконання робіт, пов'язаних з виготовленням, ремонтом, придбанням, зберіганням, обліком, охороною, перевезенням і використанням предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система. Облік предметів, матеріалів і речовин, підприємств, майстерень і лабораторій, на які поширюється дозвільна система. Придбання, перевезення, зберігання, облік і використання зброї, основних частин зброї та бойових припасів до неї, пристроїв та патронів юридичними особами. Придбання, зберігання, перевезення, облік і використання вибухових матеріалів юридичними особами.

Повноваження поліції у сфері контролю за дотриманням фізичними особами правил дозвільної системи, облік власників зброї та пристроїв. Придбання, зберігання та носіння, перевезення мисливської вогнепальної нарізної і гладкоствольної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, пневматичної, охолощеної та холодної зброї, пристроїв та патронів громадянами. Умови та порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв для відстрілу патронів несмертельної дії та зазначених патронів окремими категоріями громадян.

Реалізація повноважень підрозділів з контролю за обігом зброї із приймання, зберігання, обліку, використання зброї, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої та знайденої зброї і боеприпасів. Повноваження щодо впливу на боржників зі сплати аліментів та осіб, які вчинили домашнє насильство.

Поняття та зміст адміністративно-юрисдикційної діяльності підрозділів з контролю за обігом зброї, характеристика адміністративних правопорушень, підвідомчих цим підрозділам. Особливості документування адміністративних правопорушень у сфері дозвільної системи та види й характеристика дозволів.

ТЕМА 7. Здійснення превенції під час організації та проведення масових заходів

Правова основа функціонування підрозділів поліції особливого призначення. Основні завдання підрозділів поліції особливого призначення. Повноваження та функції підрозділів поліції особливого призначення. Особливості управління підрозділами особливого призначення. Формування та комплектування підрозділів поліції особливого призначення. Права та обов'язки командирів і керівників підрозділів особливого призначення. Обов'язки поліцейських підрозділів особливого призначення. Основні завдання та обов'язки підрозділів «КОРД». Організація роботи та діяльності підрозділів «КОРД». Повноваження та особливості організації роботи підрозділів особливого призначення.

Правове регулювання діяльності поліції у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку під час масових заходів. Визначення та класифікація масових заходів, загальна характеристика їх проведення. Етапи та періоди роботи поліції під час масових заходів. Особливості скандинавської моделі забезпечення порядку. Використання поліції діалогу при підготовці та проведенні масових заходів. Завдання поліції щодо забезпечення безпеки під час футбольних матчів. Обов'язки підрозділів поліції під час організації та проведення спортивних заходів. Права та обов'язки учасників і глядачів. Відповідальність за порушення правил проведення масових заходів.

ТЕМА 8. Превентивна діяльність поліції у сфері освітньої безпеки

Правові та організаційні основи діяльності поліцейських підрозділів Служби освітньої безпеки, їх основні завдання та повноваження. Права та обов'язки дитини, батьків або осіб, що їх замінюють, та закладів освіти у сфері забезпечення безпеки дітей. Адміністративна та кримінальна відповідальність дітей за вчинення правопорушень. Булінг та мобінг у навчальному середовищі, методи їх виявлення та припинення поліцейськими, а також запобігання жорстокому поводженню з дітьми та шкідливим звичкам, включно з вживанням алкогольних напоїв, тютюнових виробів та наркотичних речовин.

Підготовка та проведення інтерактивних просвітницько-профілактичних занять для учнів різного віку, залучення учнівської молоді до просоціальних заходів, національно-патріотичне виховання та популяризація здорового способу життя. Особливості взаємодії поліцейських підрозділів Служби освітньої безпеки з іншими підрозділами поліції, адміністрацією закладів освіти, закладами охорони здоров'я, органами державної влади та місцевого самоврядування, підрозділами ДСНС та Національної гвардії України, а також з батьками здобувачів освіти.

Алгоритми реагування поліцейських підрозділів у разі звернення дитини, виявлення фактів нещасних випадків, вчинення правопорушень, встановлення фактів булінгу та мобінгу. Порядок дій у випадку нападу або ризику нападу на заклад освіти та у надзвичайних ситуаціях природного або

техногенного характеру, включно з пожежами, замінуванням, оголошенням сигналу «Повітряна тривога», евакуацією дітей та виявленням вибухонебезпечних предметів.

Професійне спілкування поліцейських у сфері освітньої безпеки, рекомендації щодо оформлення паспорта безпеки закладів освіти та кваліфікаційні вимоги до поліцейських офіцерів Служби освітньої безпеки.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Тема 1. Організаційно-правові засади діяльності підрозділів превентивної діяльності Національної поліції

Мета вивчення

Сформувати та закріпити поглиблені знання щодо організаційно-правових засад діяльності підрозділів превентивної діяльності Національної поліції, їх завдань, повноважень та місця у системі правоохоронних органів.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде спроможний:

- 1) пояснювати сутність та зміст організаційно-правових засад діяльності підрозділів превентивної діяльності, їх основні завдання, принципи та функції;
- 2) аналізувати нормативно-правові акти, що регулюють діяльність превентивних підрозділів Національної поліції, а також тенденції їх розвитку;
- 3) демонструвати знання щодо структури, компетенції та форм взаємодії підрозділів превенції з іншими органами та інституціями у сфері забезпечення правопорядку;
- 4) застосовувати положення законодавства на практиці при розв'язанні ситуаційних завдань, пов'язаних із діяльністю підрозділів превентивної діяльності в сучасних умовах;
- 5) оцінювати проблеми та перспективи удосконалення організаційно-правових механізмів превентивної діяльності поліції.

Лекційні питання:

1. Поняття та загальна характеристика підрозділів превентивної діяльності Національної поліції.
2. Нормативно-правове регулювання діяльності підрозділів превентивної діяльності Національної поліції.
3. Принципи діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності.
4. Завдання та повноваження підрозділів поліції превентивної діяльності.
5. Поняття та ознаки превентивної діяльності Національної поліції.

Методичні вказівки

Опрацьовуючи тему, здобувачам слід зосередити увагу на комплексному аналізі правової природи підрозділів превентивної діяльності, їхнього місця у структурі Національної поліції та ролі у забезпеченні публічної безпеки. Важливо почати з вивчення нормативно-правових актів – Конституції України, Закону України «Про Національну поліцію», відомчих положень і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність поліцейських

превентивного спрямування. Здобувачам рекомендується порівняти функції центрального апарату превенції та територіальних підрозділів, визначаючи їхню компетенцію, організаційну структуру та взаємозв'язки.

Особливу увагу слід приділити принципам діяльності превентивних підрозділів, які забезпечують законність, прозорість, пропорційність та орієнтованість на потреби громадськості. Доцільно проаналізувати співпрацю поліції з органами влади, громадськими організаціями й міжнародними інституціями, виокремивши найбільш ефективні моделі взаємодії.

Під час опрацювання матеріалу важливо розмежувати поняття загальної та індивідуальної профілактики, визначити їх особливості, специфіку застосування методів переконання та виховного впливу, а також примусових заходів. Рекомендовано використовувати практичні приклади, судову практику й досвід зарубіжних правоохоронних систем для кращого розуміння тенденцій модернізації превентивної діяльності.

Здобувачам варто скласти порівняльні таблиці, аналітичні схеми та короткі огляди нормативних актів, що сприятиме закріпленню знань і формуванню навичок практичного аналізу організаційно-правових механізмів превенції.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття та загальна характеристика підрозділів превентивної діяльності Національної поліції.
2. Нормативно-правове регулювання діяльності підрозділів превентивної діяльності Національної поліції.
3. Принципи діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності.
4. Завдання та повноваження підрозділів поліції превентивної діяльності.
5. Загальна структура підрозділів поліції превентивної діяльності центрального апарату Національної поліції України.
6. Загальна структура підрозділів поліції превентивної діяльності Головних (територіальних) управлінь Національної поліції України в областях.
7. Індивідуальна профілактика: сутність та специфіка застосування.
8. Загальна профілактика: характеристика та особливості впровадження.

Завдання для самостійної роботи:

Схематично зобразити структуру підрозділів превентивної діяльності Національної поліції. (на прикладі окремої області)

Метою завдання є систематизація знань про організаційно-правові засади підрозділів превентивної діяльності та наочне відображення їх структури і функціональних взаємозв'язків на центральному і територіальному рівнях. Завдання передбачає ознайомлення з нормативно-правовими актами, що регламентують діяльність підрозділів, визначення складу та функцій підрозділів центрального апарату Національної поліції, а

також структур територіальних управлінь на прикладі обраної області. Необхідно створити інфографіку або схему, яка відображає управління, відділи, їх завдання та лінії підпорядкування, виділити різні рівні і типи підрозділів кольоровим або графічним способом. Додатково до графічного зображення бажано підготувати короткий опис (300–400 слів), який пояснює логіку побудови структури, функціональні обов'язки підрозділів та взаємозв'язки між ними, а також обґрунтовує ефективність організаційної побудови для реалізації превентивної діяльності Національної поліції.

Питання для самоконтролю:

1. Що розуміють під поняттям «підрозділи превентивної діяльності Національної поліції»?
2. Які основні ознаки характеризують підрозділи превентивної діяльності?
3. Назвіть основні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність підрозділів превентивної діяльності Національної поліції.
4. У чому полягають принципи діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності?
5. Які завдання виконують підрозділи превентивної діяльності Національної поліції?
6. Якими повноваженнями наділені підрозділи превентивної діяльності поліції?
7. Опишіть загальну структуру підрозділів превентивної діяльності центрального апарату Національної поліції України.
8. Яка структура підрозділів превентивної діяльності в головних (територіальних) управліннях Національної поліції областей?
9. Як забезпечується дотримання прав людини у діяльності підрозділів превентивної діяльності?
10. Які міжнародні стандарти дотримання прав людини застосовуються в роботі підрозділів превентивної діяльності поліції?
11. Які напрями взаємодії підрозділів поліції превентивної діяльності з громадськістю?
12. Назвіть приклади громадських організацій (національних та міжнародних), що співпрацюють з поліцією у сфері превенції.
13. Дайте визначення поняття «превентивна діяльність Національної поліції» та назвіть її основні ознаки.
14. Охарактеризуйте загальну профілактику правопорушень і специфіку її впровадження.
15. У чому полягає сутність індивідуальної профілактики та її особливості?
16. Які методи реалізації превентивних заходів застосовує Національна поліція?
17. У чому полягає метод переконання та виховного впливу у діяльності поліції?

18. Які методи примусового характеру використовуються у превентивній діяльності?

19. Які існують форми співпраці поліції з державними інституціями, громадськими об'єднаннями та суспільством для профілактики правопорушень?

20. Які основні напрями модернізації системи превентивної діяльності поліції та який досвід зарубіжних держав може бути використаний в Україні?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Ефективність методів переконання та виховного впливу в превентивній діяльності поліції.

2. Застосування примусових заходів у превентивній діяльності поліції: правові підстави та межі.

3. Державна політика у сфері превентивної діяльності та її вплив на рівень правопорядку в суспільстві.

4. Роль інформаційних технологій у формуванні сучасної системи превентивної діяльності поліції.

5. Концептуальні підходи до реформування превентивної діяльності Національної поліції України.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-ВР>

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>

3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

4. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

5. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 № 1835-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>

6. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-п>

7. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України від 26.01.2016 № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0260-16>

8. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

9. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та

інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

10. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

11. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

Основні джерела:

1. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків : Факт, 2022. 452 с.

2. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.

3. Беззубов Д. О. Управлінська та поліцейська діяльність органів виконавчої влади в сфері забезпечення суспільної безпеки. *Dictum factum*. 2023. № 1. С. 86-97.

4. Бугайчук К. Л. Підготовка працівників поліції у зарубіжних країнах: інформ.-практ. довід.: ч. 1 / К. Л. Бугайчук; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. 140 с.

5. Бугайчук К. Л. Підготовка працівників поліції у зарубіжних країнах: інформац.-практ. довід.: ч.2 / К. Л. Бугайчук; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 168 с.

6. Будь О.А. Адміністративно-превентивні поліцейські заходи: дис. ... докт. філософії: 081 право. Харків: ХНУВС, 2021. 264 с.

7. Дмитрик Р. В. Адміністративно-правовий статус поліцейського в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ: НАВС, 2021. 204 с.

8. Дрок І.С. Кадрова політика Національної поліції України в умовах війни. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Випуск 70. С. 318-323.

9. Дронік Д.С. Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції в Україні. дис. ... доктор філософії: 081 право. Кропивницький: ДонДУВС, 2023. 241 с.

10. Іщенко І. В. Завдання Національної поліції України як суб'єкта реалізації превентивної функції держави. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2021. № 4 (95). С. 118-127.

11. Іщенко І. В. Принципи превентивної діяльності Національної поліції України: значення та особливості. *Право та державне управління*. 2022. № 4. С. 79-84.

12. Комірчий П.О. Публічна служба в правоохоронній сфері України: теорія та практика: монографія. Київ : Маслаков, 2020. 476 с.

13. Кравченко І.С. Основи управління в Національній поліції: навчальний посібник. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 212 с.

14. Крижановська О.В. Форми реалізації взаємодії Національної поліції з органами публічної влади в сфері забезпечення правопорядку. *Право та державне управління*. 2020. №1. С. 87-94.

15. Кройтор О. М. Адміністративно-правовий статус патрульної поліції як суб'єкта профілактики правопорушень: дис. ... докт. філософії. 081 право. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 208с.

16. Кубаєнко А. В. Інноваційні підходи до стратегічного управління як фактор оптимізації поліцейської діяльності. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2024. № 3 (11). С.3-10.

17. Кубаєнко А. В. Стратегічне управління як ключовий фактор ефективності поліцейської діяльності. *Право та державне управління*. 2024. №2. С.71-76.

18. Кубаєнко А.В. Взаємодії поліції та суспільства в сфері реалізації правоохоронної функції. *Юридичний вісник*. 2020. №2. С.81-87.

19. Кубаєнко А.В. Довіра до органів Національної поліції як ключовий фактор ефективності правоохоронної системи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. №6(1). С.221-226.

20. Кубаєнко А.В. Ефективність адміністрування в органах Національної поліції: алгоритм оцінки. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2023. № 2(6). С.11-17.

21. Кубаєнко А.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки ефективності діяльності правоохоронних органів: погляд на проблему. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 202-208.

22. Кубаєнко А.В. Сучасні підходи до модернізації правоохоронної системи в умовах цифрової трансформації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2022. № 56. С.122-126

23. Музичук О., Невядовський В. Найда В. Напрямки вдосконалення діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2023. №(1). С.5-12.

24. Пелех М.І. Адміністративно-правові засади здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2021. 229 с.

25. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

26. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ : ВД Дакор, 2021. 372 с.

27. Солнцева Х.В. Деякі питання щодо організації міжвідомчої взаємодії органів Національної поліції з іншими правоохоронними органами (інтегрована організація поліцейської діяльності). *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2021. №2. С. 131-135

28. Солнцева Х.В. Стан наукової розробленості проблематики сучасної поліцейської діяльності. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. Вип.6. С.116-122.

29. Солнцева Х.В. Шляхи запровадження національної концепції інтегрованої організації поліцейської діяльності. *Проблеми законності*. 2021. Вип.155. С. 146-165.

30. Ульянов О.І. Правові засади застосування поліцейських заходів примусу та вогнепальної зброї працівниками Національної поліції України. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. № 1. С. 34-36.

31. Шатрава С.О. Превентивна діяльність Національної поліції України як об'єкт адміністративно-правового дослідження. *Наше право*. 2023. №3. С. 103-109.

32. Швець Д.В. Вимоги до особистості поліцейського в умовах глобалізації та впровадження міжнародних стандартів поведінки правоохоронців. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2021. № 3. С.316-330.

33. Шило Є.П. Організаційно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2021. 225 с.

Тема 2. Організація діяльності патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху

Мета вивчення

Сформувати у здобувачів вищої освіти системні знання щодо організації діяльності підрозділів патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, їх основних завдань, повноважень, принципів роботи, а також механізмів взаємодії з іншими органами та установами з метою запобігання дорожньо-транспортним пригодам і підвищення рівня безпеки учасників дорожнього руху.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде спроможний:

1) пояснювати сутність та зміст діяльності патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, її основні завдання, принципи та напрями роботи;

2) аналізувати нормативно-правові акти, що регулюють організацію роботи патрульної поліції з питань безпеки дорожнього руху, а також виявляти тенденції їх розвитку;

3) характеризувати структуру, компетенцію та повноваження патрульної поліції, а також форми та методи її взаємодії з іншими органами влади та інституціями у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху;

4) застосовувати положення законодавства на практиці при розв'язанні ситуаційних завдань, пов'язаних із діяльністю патрульної поліції щодо попередження та усунення порушень правил дорожнього руху;

5) оцінювати ефективність діяльності патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та пропонувати шляхи удосконалення організаційно-правових механізмів цієї діяльності.

Лекційні питання:

1. Поняття та сутність діяльності патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

2. Нормативно-правове регулювання діяльності патрульної поліції у сфері безпеки дорожнього руху.

3. Основні завдання та функції патрульної поліції у сфері контролю за дотриманням правил дорожнього руху.

4. Порядок зупинки транспортних засобів та проведення перевірки документів.

5. Дії патрульних під час виявлення порушень правил дорожнього руху, оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення.

6. Особливості складання протоколів і постанов, у тому числі за порушення, зафіксовані в автоматичному режимі.

7. Взаємодія патрульної поліції з іншими підрозділами Національної поліції, органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськими організаціями у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

8. Міжнародний досвід діяльності дорожньої поліції та можливості його імплементації в Україні.

Методичні вказівки

Опрацювання теми передбачає ґрунтовне вивчення системи організації роботи патрульної поліції, її завдань та функцій у сфері безпеки дорожнього руху. Здобувачам слід уважно розглянути положення законодавства, що регламентують порядок зупинки транспортних засобів, перевірки документів, оформлення адміністративних матеріалів, а також забезпечення належної фіксації правопорушень.

Рекомендується дослідити алгоритми дій патрульних у типових ситуаціях: виявлення порушень ПДР, ознак сп'яніння, технічної несправності транспортних засобів, а також порядок реагування на дорожньо-транспортні пригоди. Важливо проаналізувати правила застосування технічних засобів контролю, їх доказове значення та вимоги законодавства щодо автоматичної фіксації.

Здобувачам варто опрацювати практичні кейси, що дозволяють відтворити логіку прийняття рішень патрульними, оцінити правомірність їхніх дій та визначити можливі процесуальні ризики. Особливу увагу слід приділити питанням дотримання прав людини під час перевірки документів, проведення оглядів, застосування заходів примусу.

Корисним буде вивчення міжнародних підходів до забезпечення дорожньої безпеки, порівняння моделей діяльності європейських дорожніх поліцій із практикою Національної поліції України. Доцільно оформити графічні схеми алгоритмів роботи патрульних та створити короткі аналітичні висновки щодо шляхів удосконалення діяльності у сфері дорожнього руху.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття та сутність діяльності патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

2. Нормативно-правове регулювання діяльності патрульної поліції у сфері безпеки дорожнього руху.

3. Основні завдання та функції патрульної поліції у сфері контролю за дотриманням правил дорожнього руху.

4. Порядок зупинки транспортних засобів та проведення перевірки документів.

5. Дії патрульних під час виявлення порушень правил дорожнього руху, оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення.

6. Особливості складання протоколів і постанов, у тому числі за порушення, зафіксовані в автоматичному режимі.

7. Організація проведення огляду водіїв на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння.

8. Відсторонення від керування та застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

9. Дії патрульних поліцейських на місці дорожньо-транспортної пригоди: порядок оформлення ДТП, евакуація та блокування транспортних засобів.

10. Взаємодія патрульної поліції з іншими підрозділами Національної поліції, органами державної влади, органами місцевого самоврядування та громадськими організаціями у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

11. Міжнародний досвід діяльності дорожньої поліції та можливості його імплементації в Україні.

Завдання для самостійної роботи:

Кейс 1

Патрульний екіпаж під час нічного патрулювання на автодорозі помітив автомобіль, у якого не працювали задні габаритні ліхтарі. З метою перевірки технічного стану транспортного засобу та попередження можливого ДТП поліцейський подав водієві сигнал про зупинку. Автомобіль зупинився на узбіччі.

Під час перевірки документів з'ясувалося, що водій не має при собі посвідчення водія відповідної категорії, пояснивши, що забув його вдома. Водночас водій надає поліс обов'язкового страхування та реєстраційний документ на транспортний засіб. На вимогу поліцейського пред'явити інші

документи водій повідомив, що має електронне посвідчення у мобільному додатку «Дія».

Крім того, під час візуального огляду автомобіля патрульний звернув увагу на відсутність належного технічного стану задніх ліхтарів, що підтверджується їх несправністю.

1. Чи законною була зупинка транспортного засобу в даній ситуації? Які норми закону регламентують це?
2. Які дії повинен виконати патрульний після виявлення факту відсутності у водія посвідчення водія при собі?
3. Чи можна вважати наявність електронного посвідчення у додатку «Дія» достатнім для ідентифікації особи водія?
4. Які види адміністративних правопорушень вчинено водієм? Чи утворюють вони сукупність правопорушень?
5. Який вид адміністративного стягнення може бути застосований у цій ситуації? Чи є підстави для відсторонення водія від керування транспортним засобом?
6. Які процесуальні документи повинен скласти поліцейський?
7. Чи можна передбачити інші додаткові дії поліцейського для забезпечення безпеки дорожнього руху після виявлення технічної несправності автомобіля?
8. Чи є підстави для тимчасового затримання транспортного засобу?

Кейс 2

Патрульні поліцейські отримали повідомлення про автомобіль, що рухається з явними ознаками небезпечного водіння (різкі маневри, перевищення швидкості). Після зупинки автомобіля поліцейські виявили у водія ознаки алкогольного сп'яніння (запах алкоголю з рота, почервоніння обличчя, нестійка хода). На пропозицію пройти огляд на стан сп'яніння водій погодився, але лише у медичному закладі, відмовившись від проходження тесту на місці.

Після огляду в лікарні було встановлено наявність алкоголю в крові (1,8 ‰).

На водія склали протокол за ст. 130 КУпАП.

У суді водій заявив, що патрульні не мали законних підстав для зупинки і неправильно роз'яснили його права.

1. Чи були у патрульних достатні підстави для зупинки транспортного засобу?
2. Які права має водій під час проходження огляду на стан сп'яніння?
3. Чи є відмова від проходження тесту на місці порушенням?
4. Які докази будуть ключовими для суду у такій справі?

Кейс 3

Патрульні зупинили автомобіль за порушення ПДР (перетин подвійної суцільної). Водій відмовився надавати документи, поведився агресивно, лявся та намагався втекти. Патрульні застосували фізичну силу та кайданки

для припинення правопорушення, після чого доставили водія до відділу поліції. Водій подав скаргу, заявивши про незаконне застосування сили та порушення його прав.

1. Які підстави для застосування фізичної сили передбачені Законом України «Про Національну поліцію»?
2. Чи були дії патрульних пропорційними?
3. Які документи повинні скласти поліцейські після застосування фізичної сили?
4. Які наслідки для поліцейських у разі перевищення повноважень?

Кейс 4

О 2-й годині ночі патрульні зупинили автомобіль, який рухався без увімкненого ближнього світла фар у населеному пункті. У водія були відсутні документи на авто. Під час розмови у поліцейських виникла підозра, що водій може перевозити заборонені предмети (виднілася сумка з невідомим вмістом). Вони запропонували добровільно відкрити сумку, але водій відмовився. Після цього поліцейські провели особистий огляд без понятых, мотивуючи це «невідкладністю». У сумці виявили ніж. Водія доставили до відділу поліції.

У суді водій оскаржує дії патрульних, вказуючи на порушення порядку проведення особистого огляду.

1. Чи були законними дії патрульних щодо огляду без понятых?
2. Який порядок проведення особистого огляду та огляду речей встановлений законодавством?
3. Чи можна вважати вилучений ніж допустимим доказом у суді?
4. Як впливає на ситуацію принцип «невідкладності»?

Кейс 5

20 червня 2023 року о 08:15 водій автомобіля «Mercedes-Benz», державний номер ВН2020СА, рухаючись по проспекту Шевченка в м. Одесі, перевищив встановлену швидкість у населеному пункті на 45 км/год. Порушення було зафіксовано автоматичною камерою відеоспостереження. Водій отримав постанову про адміністративне правопорушення, однак відмовився її сплачувати, мотивуючи це тим, що він не був зупинений поліцейським особисто.

1. Чи є в діях водія склад адміністративного правопорушення?
2. За якою статтею КУпАП його слід притягнути до відповідальності?
3. Чи законною є відмова сплачувати штраф?

Кейс 6

15 липня 2023 року близько 21:40 водій громадянин Коваленко О.О., керуючи автомобілем «ВАЗ-2107», рухався вулицею Балківською м. Одеси без увімкненого ближнього світла фар у темний час доби. Працівники патрульної поліції зупинили транспортний засіб для перевірки, однак Коваленко

відмовився пред'явити посвідчення водія, стверджуючи, що «не зобов'язаний цього робити».

1. *Визначте перелік порушень та відповідні норми КУпАП.*
2. *Чи можуть поліцейські тимчасово вилучити автомобіль?*
3. *Які можливі види адміністративного стягнення передбачені?*

Кейс 7

10 серпня 2023 року о 16:30 на вулиці Пушкінській м. Одеси водійка автомобіля «Hyundai», громадянка Сидоренко Л.В., проїхала перехрестя на заборонений червоний сигнал світлофора. В результаті вона створила аварійну ситуацію, змусивши інших учасників руху різко гальмувати. Порушення зафіксували камери відеоспостереження.

1. *Які статті КУпАП передбачають відповідальність за дане порушення?*
2. *Чи може порушниця оскаржити постанову про накладення штрафу?*
3. *Чи є обставини, що обтяжують відповідальність у цій ситуації?*

Кейс 8

01 вересня 2023 року о 13:10 водій вантажного автомобіля «DAF», громадянин Мельник І.О., рухаючись по Миколаївській дорозі в м. Одесі, перевозив сипучий вантаж (щєбінь) без тенту, що призвело до висипання каміння на проїзну частину та пошкодження автомобіля, який рухався позаду. На місце події викликали патрульну поліцію.

1. *Яке адміністративне правопорушення вчинив водій?*
2. *Які норми КУпАП необхідно застосувати?*

Питання для самоконтролю:

1. Що розуміють під діяльністю патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху?
2. Які основні завдання патрульної поліції у сфері контролю за дотриманням правил дорожнього руху?
3. Назвіть основні функції патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.
4. Які нормативно-правові акти регулюють діяльність патрульної поліції у сфері безпеки дорожнього руху?
5. Які повноваження має патрульна поліція щодо нагляду та контролю за дотриманням правил дорожнього руху?
6. Назвіть основні форми роботи патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.
7. Які методи роботи застосовує патрульна поліція для попередження дорожньо-транспортних пригод?
8. У чому полягає організація несення служби патрульними поліцейськими на маршрутах патрулювання?

9. Які фактори враховуються при визначенні дислокації патрульних нарядів на вулично-дорожній мережі?

10. Які сучасні технічні засоби використовуються патрульною поліцією для контролю за дотриманням правил дорожнього руху?

11. Які можливості надає автоматизована система фіксації правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху?

12. У яких випадках патрульний поліцейський має право зупинити транспортний засіб?

13. Який порядок перевірки документів у водія транспортного засобу?

14. Які дії здійснює патрульний поліцейський у разі виявлення порушення правил дорожнього руху?

15. У чому полягають особливості складання протоколів і постанов за адміністративні правопорушення у сфері дорожнього руху?

16. Як оформлюються правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі?

17. Який порядок проведення огляду водіїв на стан алкогольного чи наркотичного сп'яніння?

18. У яких випадках здійснюється відсторонення водія від керування транспортним засобом і які заходи забезпечення застосовуються?

19. Які основні дії патрульних поліцейських на місці дорожньо-транспортної пригоди?

20. У яких формах здійснюється взаємодія патрульної поліції з іншими державними органами та громадськими організаціями у сфері безпеки дорожнього руху?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Організаційно-правові засади діяльності патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху: теоретичні підходи та практика застосування.
2. Судова практика оскарження постанов патрульної поліції: причини скасування та правові наслідки для поліцейських.
3. Використання автоматизованих систем фіксації порушень: правове регулювання, судові спори та міжнародний досвід.
4. Дії патрульних під час оформлення ДТП: алгоритм, типові помилки та оцінка судами допустимості доказів.
5. Огляд водіїв на стан сп'яніння: законодавчі вимоги, проблеми практики та аналіз судових рішень.
6. Застосування превентивних заходів патрульною поліцією: правові підстави та обмеження.
7. Адміністративна відповідальність за порушення правил дорожнього руху: судові кейси та тенденції розвитку законодавства.
8. Сучасні технології у діяльності патрульної поліції: правові аспекти використання фото-, відеофіксації та їх оцінка судами.

9. Взаємодія патрульної поліції з органами судової влади та адвокатури: проблеми доказування у справах про порушення ПДР.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-ВР>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
4. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 № 5207-VI URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
5. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
6. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
7. Про ратифікацію Європейської Конвенції «Про насильство та неналежну поведінку з боку глядачів під час спортивних заходів, і зокрема футбольних матчів»: Закон України від 15.11.2001. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_003
8. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 № 1835-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>
9. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-п>
10. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-2008-%D0%BF#Text>
11. Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1086. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1086-2008-%D0%BF#Text>
12. Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1102. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2008-%D0%BF#Text>

13. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : Наказ МВС України від 06.11.2015 №1376. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>

14. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15>

15. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю: Наказ МВС України від 01.02.2016 № 70. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-16>

16. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: Наказ МВС України, МОЗ України від 09.11.2015 № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15>

17. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

18. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

19. Положення про Департамент патрульної поліції: Наказ Національної поліції України від 06.11.2015 № 73 (зі змінами від 05.09.2024 № 947). URL: <https://patrolpolice.gov.ua/wp-content/uploads/2024/12/Nakaz-947.pdf>

Основні джерела:

1. Алгоритм дій нарядів поліції при ДТП (науково-практичний посібник). А.В. Червінчук, Є.О. Пилипенко, Ю.Ю. Атаманенко. Київ: ВД «Дакор», 2021. 42 с.
2. Алгоритми дій працівників патрульної поліції на місці події (у схемах): навч. посібник / Р.Г. Валєєв, О.О. Мислива, В.В. Фурса, Ю.В. Герасимчук. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 140 с.
3. Вітвіцький С. С. Забезпечення безпеки дорожнього руху поліцейськими груп реагування патрульної поліції: наук.-практ. посіб.; Донец. держ. ун-т внутр. справ. Одеса : Гельветика, 2022. 151 с.
4. Гусаров С. М. Особливості адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху підрозділами патрульної поліції в умовах воєнного стану в Україні. *Європейські перспективи*. 2023. № 3. С. 179-185.
5. Дронік Д.С. Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції в Україні. дис. ... доктор філософії: 081 право. Кропивницький: ДонДУВС, 2023. 241 с.

6. Дронік Д.С. Завдання та функції патрульної поліції як структурного підрозділу Національної поліції України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2021. №3. С. 98-103.

7. Дронік Д.С. Напрями адміністративної поліцейської діяльності патрульної поліції. *Правовий часопис Донбасу*. 2022. №2(79). С. 64-70.

8. Дронік Д.С. Поняття та зміст адміністративно-правових засад діяльності патрульної поліції в Україні. *Право і суспільство*. 2022. №4. С. 293-298.

9. Дронік Д.С., Мердова О.М. Д Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції в Україні : монографія. Київ : ВД «Дакор», 2023. 252 с.

10. Крижановська О. В., Медведенко С. В. Пріоритет руху транспортних засобів, які мають на це право, як засіб запобігання дорожньо-транспортних пригод. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. №1. С.141-147.

11. Кройтор О. М. Адміністративно-правовий статус патрульної поліції як суб'єкта профілактики правопорушень: дис. ... докт. філософії. 081 право. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 208с.

12. Кройтор О. М. Завдання патрульної поліції для профілактики правопорушень. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 10/1. С. 27-31.

13. Кройтор О. М. Нормативно-правове забезпечення взаємодії патрульної поліції з іншими суб'єктами профілактики правопорушень. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Випуск 73, Частина 2. С. 38-42.

14. Кройтор О. М. Форми взаємодії патрульної поліції з іншими суб'єктами профілактики правопорушень. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 10. С. 422-425.

15. Парасюк В. М., Демків Р. Я., Когут В. М. Безпека дорожнього руху : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 340 с.

16. Стрижак А. О. Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції як суб'єкта реалізації державної регіональної політики у сфері безпеки дорожнього руху: дис. ... д-ра філософії: 081 / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2024. 270 с.

17. Чанцева А. О. Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції із забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2023. 203 с.

18. Чанцева А. О. Особливості діяльності патрульної поліції із забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні в умовах воєнного стану. *Право UA*. 2022. № 4. С. 185-193.

19. Чанцева А. О. Шляхи удосконалення організаційних засад діяльності патрульної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні. *Право UA*. 2021. № 4. С. 197-204.

20. Чанцева А.О. Зарубіжний досвід діяльності патрульної поліції із забезпечення безпеки дорожнього руху в державі та можливості його використання в Україні. *Європейські перспективи*. 2023. № 1. С. 187-194.

21. Чанцева А.О. Поняття та зміст діяльності патрульної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні та особливості її адміністративно-правового статусу. *Європейські перспективи*. 2021. №3. С. 209-217.

22. Яременко А. О., Степаненко В. В., Вайда Т.С. Збірник ситуаційних задач зі службової діяльності та алгоритми дій працівників поліції щодо їх вирішення : навчальний посібник. видання друге, доповнене. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 232 с.

23. Ярмак Х.П., Пилипів Р.М., Веселов М.Ю. Адміністративно-правове регулювання діяльності патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні: моногр. Житомир: Вид. О.О. Євенок, 2019. 240 с.

Тема 3. Організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад

Мета вивчення

Сформувати у здобувачів вищої освіти системні знання щодо організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад, їхніх функцій, завдань, повноважень і принципів роботи, а також механізмів взаємодії з органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями та населенням з метою забезпечення публічної безпеки та правопорядку на закріпленій території.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде спроможний:

1) пояснювати сутність, зміст та значення діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад, їх основні функції та принципи роботи;

2) аналізувати нормативно-правові акти, що регламентують організацію діяльності дільничних офіцерів та офіцерів громад, визначати їх місце у системі забезпечення публічної безпеки;

3) характеризувати структуру, компетенцію, права та обов'язки служби дільничних офіцерів і поліцейських офіцерів громад, а також форми взаємодії з іншими суб'єктами превентивної діяльності;

4) застосовувати норми чинного законодавства при вирішенні практичних завдань, пов'язаних із діяльністю зазначених поліцейських підрозділів у сфері запобігання правопорушенням та забезпечення правопорядку;

5) оцінювати ефективність діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад, пропонувати шляхи удосконалення організаційно-правових засад їх роботи на територіальному рівні.

Лекційні питання:

1. Поняття підрозділів дільничних офіцерів поліції та їх структура.
2. Завдання, обов'язки та основні напрями діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад.
3. Організація роботи дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади.
4. Управління та координація роботи дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад у структурі Національної поліції України.
5. Матеріально-технічне забезпечення дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад.
6. Організація роботи дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад з особами, які перебувають на превентивному (профілактичному) обліку.
7. Реалізація дільничними офіцерами поліції заходів з контролю у сфері дозвільної системи.
8. Особливості діяльності дільничного офіцера поліції щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
9. Взаємодія дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад з населенням.

Методичні вказівки

Під час опрацювання теми здобувачам слід акцентувати увагу на багатофункціональності діяльності дільничних офіцерів та поліцейських офіцерів громад, які є ключовою ланкою превенції на локальному рівні. Рекомендується детально проаналізувати правові засади їхньої служби, зміст посадових обов'язків, форми адміністративної, контрольно-наглядової, профілактичної та публічно-сервісної діяльності.

Особливу увагу варто приділити організації роботи на поліцейській дільниці, веденню превентивного та профілактичного обліку, порядку взаємодії з місцевими громадами, старостами, органами влади та соціальними службами. Доцільно оцінити специфіку реалізації адміністративного нагляду та контроль за виконанням обов'язків особами, що перебувають під домашнім арештом.

Рекомендується розглянути діяльність дільничних офіцерів у межах правового режиму воєнного стану і на територіях, що зазнали деокупації, – ці аспекти потребують окремого аналізу в контексті ризиків, безпекових загроз та змін у способах взаємодії з населенням.

Здобувачам варто опрацювати концепцію Community Policing, звертаючи увагу на інструменти взаємодії з громадськістю (опитування, круглі столи, превентивні акції). Доцільно створити схеми, що відображають напрями діяльності офіцера громади та механізми вирішення місцевих проблем. Опрацювання тематичних кейсів дозволить сформувати розуміння практичних аспектів комунікації з різними категоріями населення.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття підрозділів дільничних офіцерів поліції та їх структура.
2. Завдання, обов'язки та основні напрями діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад.
3. Організація роботи дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади.
4. Управління та координація роботи дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад у структурі Національної поліції України.
5. Матеріально-технічне забезпечення дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад.
6. Організація роботи дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад з особами, які перебувають на превентивному (профілактичному) обліку.
7. Реалізація дільничними офіцерами поліції заходів з контролю у сфері дозвільної системи.
8. Реалізація дільничними офіцерами поліції заходів з контролю за виконанням підозрюваним або обвинуваченим, який перебуває під домашнім арештом, обов'язків, покладених на нього ухвалою суду.
9. Особливості діяльності дільничного офіцера поліції щодо здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
10. Взаємодія дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад з населенням.

Завдання для самостійної роботи:

Кейс 1

Дільничного офіцера поліції відряджено до деокупованої території на два місяці для виконання спеціальних превентивних та оперативних завдань. У цей період його дільниця залишається без регулярного контролю, що призводить до збільшення кількості адміністративних правопорушень і порушень громадського порядку. Місцеві мешканці скаржаться на відсутність реакції поліції на факти мародерства та порушення комендантського режиму.

1. *Хто повинен виконувати обов'язки дільничного офіцера під час його відсутності?*
2. *Який порядок тимчасового перерозподілу обов'язків регламентований нормативними актами?*
3. *Які організаційні кроки має здійснити керівник підрозділу перед відрядженням співробітника?*
4. *Як забезпечується безперервність превентивної діяльності на території у воєнний час?*
5. *Які ризики виникають для місцевої громади у разі недостатнього контролю з боку поліції?*

Кейс 2

Під час поквартирного обходу дільничний офіцер поліції встановив, що у квартирі на вул. Засядька 12, кв. 7 проживає сім'я Родіонових — чоловік, дружина та двоє дітей віком 7 та 9 років. Родіонові ведуть антигромадський спосіб життя, зловживають спиртними напоями, часто приймають раніше засуджених осіб, а виховання дітей практично не здійснюється. Сусіди скаржаться на шум, бійки та антисоціальні дії, що створює ризик девіантної поведінки дітей.

1. Чи належить поведінка Родіонових до сфер превентивної діяльності?
2. Які превентивні заходи може застосувати дільничний офіцер поліції для захисту прав дітей і громади?
3. Які нормативні акти регламентують профілактичні дії поліції у подібних ситуаціях?
4. Які можливі наслідки невжиття превентивних заходів для громади та дітей?
5. Яким чином забезпечується документальна фіксація та контроль результатів таких заходів?

Кейс 3

На території обслуговування дільничного офіцера перебуває громадянин Іванов І.І., який знаходиться на профілактичному обліку як кривдник. Іванов переїхав на постійне проживання до м. Києва. Дільничний офіцер Петров П.П. склав ініціативний рапорт на керівника територіального органу поліції щодо зняття Іванова з обліку. Керівник погодився з рапортом.

1. Чи правомірні дії дільничного офіцера та керівника?
2. Які дії повинен здійснити дільничний офіцер для завершення процесу зняття з обліку?
3. Які адміністративно-процесуальні документи повинні бути підготовлені?
4. Як забезпечити належний контроль та облік кривдників, які змінили місце проживання?
5. Які ризики для громади можуть виникнути при неповному знятті з обліку?

Кейс 4

Дільничний офіцер поліції на території обслуговування помітив, що у деокупованому селі зростає кількість крадіжок та порушень комендантської години. Статистика за останній місяць: 12 випадків крадіжок та 5 порушень громадського порядку. Офіцер готує план профілактичних заходів із залученням місцевої громади, старост та волонтерів.

1. Які превентивні заходи необхідно застосувати у воєнний час для захисту майна та безпеки громадян?
2. Як правильно документувати результати профілактичних заходів?

3. Яким чином поєднується превентивна робота та забезпечення прав громадян під час дії правового режиму воєнного часу?

4. Які інструменти взаємодії з місцевою громадою є найбільш ефективними?

Кейс 5

Громадянин Левченко О.В., який перебуває під адміністративним наглядом із обмеженням «заборона виходу з будинку у визначений час з 22:00 до 06:00» протягом одного року, звернувся до дільничного офіцера поліції із проханням тимчасово змінити час обмеження через необхідність догляду за дружиною, що перебуває у важкому стані після госпіталізації. Левченко О.В. проживає у багатоповерховому будинку разом із неповнолітньою донькою.

1. Чи має право піднаглядний на тимчасову зміну обмежень?
2. Які дії повинен вчинити дільничний офіцер у цій ситуації?
3. Які документи необхідно скласти для законного внесення змін у режим нагляду?
4. Як забезпечити контроль за дотриманням інших обмежень адміністративного нагляду?

Кейс 6

Громадянин Сидоренко М.П., який має дозвіл на мисливську зброю (зареєстрована рушниця), перебуває під адміністративним наглядом за порушення громадського порядку після звільнення з місць позбавлення волі. Під час планової перевірки дільничний офіцер виявив, що рушниця зберігалася у зарядженому стані під ліжком у житловій кімнаті, а поруч із нею знаходилися боєприпаси. При цьому Сидоренко М.П. відмовляється пояснювати причину порушення правил зберігання.

1. Яка юридична оцінка дій громадянина Сидоренка М.П.?
2. Чи відносяться дії дільничного офіцера до контрольної та наглядової діяльності?
3. Які негайні заходи повинен вжити дільничний офіцер для запобігання ризику для оточуючих?
4. Які адміністративно-процесуальні документи повинні бути складені у цій ситуації та у які строки?

Питання для самоконтролю:

1. Які ключові відмінності у правовому статусі та функціональному призначенні дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади?
2. Як впливають засади децентралізації на організацію роботи поліцейських офіцерів громад?
3. Порівняйте організаційно-правові механізми діяльності дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади. У чому полягають їх переваги та недоліки?

4. Які проблеми та ризики виникають при реалізації принципів Community Policing в Україні, і як їх можна мінімізувати?

5. Чому взаємодія дільничних офіцерів поліції з органами місцевого самоврядування вважається ключовою для підвищення безпеки громади?

6. Обґрунтуйте, чому адміністративна діяльність дільничних офіцерів поліції вважається превентивною та репресивною одночасно.

7. Як змінилася діяльність дільничних офіцерів поліції в умовах правового режиму воєнного стану? Наведіть приклади специфічних завдань.

8. Яким чином концепція «публічно-сервісної діяльності» змінює роль дільничного офіцера у взаємодії з громадянами?

9. Поясніть логіку взаємозв'язку між адміністративно-юрисдикційною та превентивною діяльністю дільничного офіцера поліції.

10. Які особливості організації роботи дільничного офіцера поліції на деокупованих територіях та з якими додатковими викликами він стикається?

11. Чому правовий статус поліцейського офіцера громади вважають гнучким інструментом впровадження політики безпеки на місцях?

12. Як здійснюється управління та контроль за діяльністю дільничних офіцерів поліції у структурі Національної поліції? Які існують проблемні аспекти цього процесу?

13. Обґрунтуйте необхідність матеріально-технічного забезпечення для ефективності діяльності дільничних офіцерів та поясніть, які елементи є критично важливими.

14. У чому полягає сутність превентивного обліку та як його застосування впливає на рівень злочинності в громаді?

15. Порівняйте форми адміністративної діяльності дільничних офіцерів поліції та визначте, яка з них найбільш ефективна для запобігання рецидивним злочинам.

16. Чому контрольно-наглядова діяльність дільничних офіцерів поліції є важливим елементом забезпечення публічного порядку?

17. Проаналізуйте роль дільничного офіцера поліції у реалізації контролю за особами під адміністративним наглядом. Які проблеми виникають на практиці?

18. Поясніть, чому концепція «Community Policing» в Україні потребує адаптації, та визначте головні напрями цієї адаптації.

19. Оцініть ефективність діяльності дільничних офіцерів поліції щодо адміністративних правопорушень у порівнянні з іншими підрозділами поліції.

20. Як можна оптимізувати форми публічно-сервісної діяльності дільничного офіцера поліції з урахуванням сучасних викликів у сфері безпеки?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Цифровізація діяльності дільничного офіцера поліції в умовах воєнного часу: сучасний стан та перспективи розвитку.

2. Аналіз статистики злочинності в територіальних громадах під час воєнного часу: роль дільничного офіцера поліції у профілактиці.

3. Сучасні виклики забезпечення публічної безпеки дільничним офіцером поліції в умовах воєнного стану.

4. Тактика роботи дільничного офіцера поліції в громадах, що постраждали під час воєнного стану: досвід та проблеми.

5. Використання сучасних інформаційних технологій у діяльності дільничного офіцера поліції: аналітичний огляд сучасного стану.

6. Запобігання домашньому насильству в умовах воєнного стану: статистика, проблеми та шляхи вдосконалення діяльності дільничного офіцера.

7. Організація взаємодії дільничного офіцера поліції з громадськістю під час воєнного стану: сучасні тенденції та проблеми.

8. Ефективність роботи дільничних офіцерів поліції у запобіганні правопорушенням в умовах воєнного стану: аналітичний огляд і статистичний аналіз.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-BP>

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>

3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

4. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

5. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

6. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

7. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

8. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23.05.2017 № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text>

9. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції

України. Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20>

10. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

11. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

Основні джерела:

1. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахаєва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.

2. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків : Факт, 2022. 452 с.

3. Баєва Л. В., Назаренко П. Г., Кожушко О. О. Адміністративно-правові інструменти Community Policing в Україні: вивчення європейського досвіду. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. №38. С. 268-274.

4. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.

5. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів I курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.

6. Бондар В.В. Дільничні офіцери поліції та поліцейські громади: реалії сьогодення. *Юридичний бюлетень*. 2020. Вип. 15. С.53-56.

7. Вітвіцький С.С., Захарченко А.М., Бобкова А.Г., Алфьоров С.М. Правові форми взаємодії органів і підрозділів Національної поліції з органами місцевого самоврядування у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку : монографія. Київ: Алерта, 2024. 206 с.

8. Волокітенко І. О. Шляхи вдосконалення діяльності превентивних підрозділів Національної поліції України у сфері дотримання прав та свобод людини. *Правова позиція*. 2020. № 4 (29). С. 73-77.

9. Гурковська К. А. Взаємодія дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громади з підрозділами ювенальної превенції у сфері захисту прав дітей. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Вип. 74 (2). С. 55-59.

10. Гуцуляк О. А. Щодо становлення інституту «Поліцейського офіцера громади» в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. №5. С. 101-106.

11. Дрок І. С. Організація діяльності дільничних офіцерів поліції : навч. посіб. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2022. 248 с.

12. Ізбаш К. С., Домброван Н.В., Нормативно-правове забезпечення взаємодії Національної поліції України з громадськістю та населенням на засадах партнерства. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1-2. С. 241-246.

13. Іщенко І. В. Превентивна діяльність поліцейського офіцера громади як запорука безпекової складової територіальної громади. *Право та державне управління*. 2022. № 2. С. 103-108

14. Іщенко І. В. Превентивна діяльність Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. *Право і суспільство*. 2022. №6. С.171-177.

15. Іщенко І. В. Community policing як «дорожня карта» здійснення превентивної діяльності Національною поліцією в об'єднаній територіальній громаді. *Держава та регіони*. Серія: Право. 2023. № 4 (82). Том 2. С. 121-127.

16. Кейдалюк В. О. Міжнародний досвід взаємодії поліції та громадськості. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. №1-2. С. 94-98.

17. Крижановська О. В. Форми реалізації взаємодії Національної поліції з органами публічної влади у сфері забезпечення правопорядку. *Право і державне управління*. 2020. № 1. Т. 1 С. 78-84.

18. Кубаєнко А.В. Взаємодії поліції та суспільства в сфері реалізації правоохоронної функції. *Юридичний вісник*. 2020. № 2. С.81-87.

19. Кубаєнко А.В. Довіра до органів Національної поліції як ключовий фактор ефективності правоохоронної системи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. №6(1). С.221-226.

20. Кубаєнко А.В. Теоретико-прикладні питання адміністративно-юрисдикційної діяльності поліцейських. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. №1. С.75-78.

21. Лебедева Н. Реформування підрозділу дільничних офіцерів поліції за проектом «Поліцейський офіцер громади» в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №9. С.137-140.

22. Медведенко С. В. Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності : дис. ... докт. філос. / Одеський державний університет внутрішніх справ, Одеса, 2020. 283 с.

23. Мердова О. М. Адміністративно-правовий статус дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 3. С. 135-144.

24. Новіченко А. Організаційно-правові форми взаємодії поліції і територіальних громад в умовах воєнного стану. *Наше право*. 2022. № 4. С. 11-19.

25. Новіченко А. Спеціальні форми взаємодії поліції і населення в охороні правопорядку. *Право. ua*. 2023. № 3. С.102-108.

26. Організація діяльності поліцейських офіцерів громади в місті: практичний посібник / К.Л. Бугайчук, В.М. Василенко, К.О. Чижко, А.С. Бахаєва; за заг. ред. К.Л. Бугайчука Х.: ХНУВС, 2024. 87 с.

27. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

28. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвицький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвицького. Київ: Дакор, 2021. 372 с.

29. Сташків Я.Я. Адміністративно-правове регулювання профілактичної діяльності дільничних офіцерів поліції. дис. ... докт. філос. 081 право. Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2020. 351 с.

Тема 4. Організаційно-правові засади функціонування підрозділів ювенальної превенції

Мета вивчення

Сформувати у здобувачів вищої освіти комплексні знання про організаційно-правові засади діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України, їх завдання, функції, принципи роботи та правові основи діяльності, а також механізми взаємодії з органами державної влади, місцевого самоврядування, закладами освіти, службами у справах дітей та громадськістю з метою забезпечення захисту прав дитини, запобігання правопорушенням серед неповнолітніх та забезпечення публічної безпеки.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде спроможний:

- 1) пояснювати сутність, зміст та значення діяльності підрозділів ювенальної превенції, їх основні функції, завдання та принципи роботи;
- 2) аналізувати нормативно-правові акти, що регламентують організацію та діяльність підрозділів ювенальної превенції, визначати їх роль у системі забезпечення прав і свобод дітей;
- 3) характеризувати структуру, компетенцію, права та обов'язки поліцейських, які здійснюють ювенальну превенцію, а також форми взаємодії з іншими суб'єктами у сфері захисту прав дитини;
- 4) застосовувати норми чинного законодавства при вирішенні практичних завдань, пов'язаних із запобіганням правопорушенням серед дітей, захистом їх прав та свобод;
- 5) оцінювати ефективність діяльності підрозділів ювенальної превенції, виявляти проблеми та пропонувати шляхи удосконалення організаційно-правових засад їх роботи на територіальному рівні.

Лекційні питання:

1. Поняття підрозділів ювенальної превенції: завдання, обов'язки та основні напрями діяльності ювенальної превенції.
2. Управління та координація роботи ювенальної превенції у структурі Національної поліції України.
3. Ведення профілактичного обліку дітей підрозділами ювенальної превенції.
4. Заходи з профілактики вчинення правопорушень щодо дітей та дітьми.
5. Організація заходів щодо встановлення місцезнаходження дитини, яка безвісти зникла.
6. Основні напрями взаємодії з іншими уповноваженими органами та підрозділами НПУ, органами державної влади та органами місцевого самоврядування, об'єднаними територіальними громадами, міжнародними та громадськими організаціями.

Методичні вказівки

Здобувачам слід спрямувати увагу на специфіку діяльності підрозділів ювенальної превенції, їхню роль у захисті прав та інтересів дітей, попередженні правопорушень і реагуванні на випадки загрози життю чи здоров'ю неповнолітніх. Рекомендується почати з аналізу нормативно-правових актів, що визначає статус дитини, категорії дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, та механізми роботи з ними.

Необхідно розглянути порядок ведення профілактичних обліків, алгоритми реагування на зникнення дітей, процедури інформування, взаємодії з батьками та соціальними службами. Важливим елементом навчання є опрацювання методики «Зелена кімната», яка забезпечує недопущення повторної травматизації дітей під час опитування.

Здобувачам варто приділити увагу питанням виявлення та реагування на булінг, домашнє насильство, експлуатацію дітей. Рекомендується проаналізувати кейси, що демонструють типові помилки правоохоронців та успішні практики вирішення складних ситуацій.

Під час опрацювання матеріалу корисно створити структурно-логічні схеми взаємодії підрозділів ювенальної превенції з іншими суб'єктами – судами, службами у справах дітей, школами, закладами охорони здоров'я.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття підрозділів ювенальної превенції та нормативно-правове регулювання їх діяльності.
2. Завдання, обов'язки та основні напрями діяльності ювенальної превенції.
3. Управління та координація роботи ювенальної превенції у структурі Національної поліції України.
4. Ведення профілактичного обліку дітей підрозділами ювенальної превенції.

5. Заходи з профілактики вчинення правопорушень щодо дітей та дітьми.

6. Організація заходів щодо встановлення місцезнаходження дитини, яка безвісти зникла.

7. Організація роботи та здійснення заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них.

8. Порядок постановки на облік дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

9. Застосування методики «Зелена кімната» в діяльності підрозділів ювенальної превенції. Особливості опитування дітей, які є потерпілими від правопорушення.

10. Реагування підрозділами ювенальної превенції на випадки, де дитина є потерпілою від булінгу.

11. Реагування підрозділами ювенальної превенції на випадки, де дитина є потерпілою від домашнього насильства.

12. Основні напрями взаємодії з іншими уповноваженими органами та підрозділами НПУ, органами державної влади та органами місцевого самоврядування, об'єднаними територіальними громадами, міжнародними та громадськими організаціями.

Завдання для самостійної роботи:

Кейс 1

До чергової частини надійшло повідомлення від класного керівника: Учень 9-го класу Петро вже тиждень не відвідує школу без поважної причини. Мати дитини не відповідає на дзвінки. Сусіди повідомляють, що мати часто вживає алкоголь, а хлопця бачили у компанії старших підлітків у дворі житлового будинку, де вони розпивали пиво.

1. *Які першочергові дії поліцейського підрозділу ювенальної превенції у цій ситуації?*

2. *Чи є підстави для взяття Петра на профілактичний облік? Обґрунтуйте із посиланням на нормативно-правові акти.*

3. *Які органи (крім поліції) необхідно залучити для вирішення ситуації?*

4. *Які превентивні заходи слід застосувати до матері?*

Кейс 2

До відділу ювенальної превенції звернулася мати 13-річного учня, який став жертвою систематичного цькування в школі (булінгу) з боку однокласників. Хлопця ображають у чатах та публікують принизливі фото у соцмережах. Класний керівник знає про ситуацію, але не вжив заходів.

1. *Які дії повинні вчинити працівники ювенальної превенції згідно із законодавством?*

2. *Які органи/служби потрібно залучити до вирішення проблеми?*

3. *Яка відповідальність може настати для батьків кривдників та адміністрації школи?*

Кейс 3

У відділ ювенальної превенції надійшла інформація, що 14-річний підліток систематично прогулює школу та підозрюється у дрібних крадіжках у магазинах. Мати працює за кордоном, хлопець проживає з бабусею.

1. *Які заходи може застосувати поліція?*

2. *Чи підлягає неповнолітній кримінальний чи адміністративний відповідальності?*

3. *Які профілактичні програми можуть бути застосовані для попередження рецидиву?*

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття «ювенальна превенція» та обґрунтуйте її роль у системі забезпечення публічної безпеки.

2. Назвіть основні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність підрозділів ювенальної превенції, та охарактеризуйте їх значення.

3. Розкрийте принципи діяльності підрозділів ювенальної превенції та поясніть їх практичне застосування.

4. Визначте структуру підрозділів ювенальної превенції у складі Національної поліції України та опишіть функції основних ланок.

5. Назвіть та поясніть ключові завдання ювенальної превенції в Україні.

6. Визначте основні обов'язки поліцейських, які здійснюють ювенальну превенцію, відповідно до чинного законодавства.

7. Які особливості діяльності підрозділів ювенальної превенції відрізняють їх від інших підрозділів превентивної діяльності Національної поліції?

8. Охарактеризуйте систему управління та координації роботи ювенальної превенції на центральному та регіональному рівнях.

9. Проаналізуйте механізми взаємодії підрозділів ювенальної превенції з органами місцевого самоврядування, закладами освіти та службами у справах дітей.

10. Визначте порядок ведення профілактичного обліку дітей підрозділами ювенальної превенції. Які категорії підлягають обліку?

11. Які основні заходи застосовують підрозділи ювенальної превенції для запобігання вчиненню правопорушень щодо дітей та дітьми?

12. Опишіть алгоритм дій поліцейських підрозділів ювенальної превенції у випадку безвісти зниклої дитини.

13. Проаналізуйте особливості розшукової діяльності підрозділів ювенальної превенції щодо безвісти зниклих дітей на території України.

14. Порівняйте український досвід діяльності поліції у сфері розшуку зниклих дітей із закордонними моделями (наведіть приклади).

15. Визначте порядок реагування підрозділів ювенальної превенції на випадки домашнього насильства, де потерпілою є дитина.

16. Дайте визначення поняття «дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах» та назвіть основні критерії.

17. Розкрийте порядок постановки на облік дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

18. Назвіть основних суб'єктів роботи з дітьми у складних життєвих обставинах та поясніть роль поліції серед них.

19. У чому полягає методика «Зелена кімната» та чому вона є важливою у роботі з дітьми?

20. Назвіть основні вимоги до опитування дітей, які є потерпілими від правопорушення, та поясніть, чому вони необхідні.

21. Які особливості реагування підрозділів ювенальної превенції на випадки булінгу в освітніх закладах?

22. Проаналізуйте відмінності у реагуванні підрозділів ювенальної превенції на випадки булінгу та випадки домашнього насильства.

23. Які основні напрями взаємодії підрозділів ювенальної превенції з громадськими організаціями та об'єднаними територіальними громадами?

24. Запропонуйте заходи, спрямовані на підвищення ефективності діяльності підрозділів ювенальної превенції в Україні.

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Еволюція ювенальної юстиції в Україні та її вплив на формування ювенальної превенції: правовий аналіз і перспективи розвитку.

2. Організаційно-правовий механізм взаємодії підрозділів ювенальної превенції з міжнародними інституціями у сфері захисту прав дитини.

3. Правові проблеми профілактичного обліку дітей: баланс між захистом прав та превентивними заходами.

4. Міжнародні стандарти реагування на випадки зникнення дітей: можливості імплементації в українське законодавство.

5. Особливості правового регулювання протидії булінгу в освітньому середовищі: роль поліції та педагогічних колективів.

6. Застосування методики «Зелена кімната» в Україні: проблеми правового забезпечення та етичні аспекти.

7. Організаційно-правові засади діяльності підрозділів ювенальної превенції у запобіганні домашньому насильству: аналіз ефективності.

8. Правові аспекти роботи поліції з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах: гарантії, обмеження та виклики.

9. Цифровізація діяльності підрозділів ювенальної превенції: використання сучасних технологій у розшуку дітей та профілактиці правопорушень.

10. Порівняльно-правовий аналіз моделей ювенальної превенції в країнах ЄС та Україні: проблеми адаптації кращих практик.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-ВР>

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>

3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

4. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

5. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5207-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>

6. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

7. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

8. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>

9. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

10. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України. Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20>

11. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

12. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: Наказ МВС України від 06.11.2015 № 1376. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>

13. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

14. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

15. Про організацію діяльності приймальників-розподільників для дітей органів Національної поліції України: Наказ МВС України від 03.07.2017 № 560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0926-17#Text>

Основні джерела:

1. Безпалова О. І. Особливості впровадження практики медіації в діяльність органів поліції щодо профілактики випадків насильства у дитячому середовищі. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2019. № 2. С.21-25.
2. Денисюк М. М. Діяльність ювенальної превенції України щодо протидії булінгу у шкільному середовищі. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. №39. С.117-123.
3. Джафарова О. В. Місце Національної поліції України у системі суб'єктів запобігання та протидії булінгу. *Право і безпека*. 2021. №3(82). С. 113-121.
4. Дудченко В. В. Адміністративно-правові засади взаємодії органів ювенальної превенції та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання правопорушенням у дитячому середовищі : дис. ... д-ра філософії: 081. Суми, 2022. 238 с.
5. Дудченко В. В. Діяльність владних структур у питаннях профілактики правопорушень у дитячому середовищі. *Юридичний вісник*. 2020. № 1. С. 306-311.
6. Дудченко В. В. Поняття і адміністративно-правові засади діяльності органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та їх повноваження у сфері роботи з неповнолітніми. *Держава та регіони*. 2019. № 1. С. 80-84.
7. Дудченко В. В. Принципи взаємодії органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та ювенальної превенції у сфері запобігання правопорушенням серед неповнолітніх. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. № 2. С. 47–50.
8. Зеленський Є. С. Роль Національної поліції у забезпеченні прав дитини під час дії правового режиму воєнного стану в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 2. С. 452–456.
9. Зеленський Є. С., Карпенко О. М. Адміністративно-правовий статус підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України. *Публічне право*. 2021. № 1 (41). С. 63–70.
10. Іщенко І.В. Адміністративно-правові засади здійснення підрозділами Національної поліції України ювенальної превенції : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07. / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 212 с.
11. Іщенко І. В. Дослідження місця підрозділів Національної поліції в системі органів і служби у справах дітей щодо здійснення ювенальної превенції. *Право і суспільство*. 2022. № 4. С. 308-314.
12. Іщенко І. В. Превентивна діяльність Національної поліції з ювенальної превенції. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2022. № 3 (98). С 121-132.
13. Кононець В.П. Організація діяльності підрозділів ювенальної превенції органів Національної поліції щодо захисту прав та законних інтересів дітей : навч. посіб. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 102 с.
14. Мороз О. Б. Довідник ювенального поліцейського. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 388 с.

15. Мураненко К.Ю. Зарубіжний досвід профілактики правопорушень серед неповнолітніх. *Психологічний часопис*. 2019. № 2(22). С. 85-98.

16. Організація діяльності підрозділів ювенальної превенції: навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 204с.

17. Пісоцька К. О. Діяльність підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: адміністративно-правовий аспект : монографія. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2023. 158 с.

18. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ : Дакор, 2021. 372 с.

19. Проведення у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчі Національній поліції України (збірник презентаційних слайдів): навч. посіб. / кол.авторів: К.В. Бахчев, Р.В. Миронюк, А.О. Собакарь та ін. Дніпро: ДДУВС, 2021. 126 с.

20. Стариченко А.О. Аспекти становлення міжнародного права у сфері охорони прав дітей. *Наше право*. №1. 2020. С.47-54.

21. Стариченко А.О. Діяльність Національної поліції по охороні прав дітей в Україні: адміністративно-правові аспекти : дис. ... д-ра філос.: 081 право / МВС України, Одес. держ. у-т внутр. справ. Одеса, 2022. 263 с.

22. Стариченко А.О. Органи і служби в справах дітей у системі органів публічного адміністрування: питання правосуб'єктності. *Право. UA*. 2020. №3. С.89-95.

23. Стариченко А.О. Поняття «охорона прав дітей» як категорія ювенальних правовідносин. *Європейські перспективи*. 2019. №4. С.91-95.

24. Юнін О. С. Адміністративна діяльність підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2023. 160 с.

Тема 5. Діяльність поліцейських щодо попередження, виявлення, припинення та документування домашнього насильства

Мета вивчення

Сформувати у здобувачів вищої освіти цілісне розуміння організаційно-правових засад діяльності поліцейських щодо запобігання та протидії домашньому насильству, включаючи механізми попередження, виявлення, припинення таких правопорушень та належне документування фактів насильства. Особливий акцент робиться на знанні нормативно-правової бази, алгоритмах дій поліцейських, їх взаємодії з іншими суб'єктами (службами у справах дітей, центрами соціальних служб, судами) для забезпечення захисту прав потерпілих, зокрема дітей, та мінімізації ризиків повторного насильства.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде спроможний:

1) ознайомити здобувачів із видами домашнього насильства (фізичне, психологічне, економічне, сексуальне) та їх ознаками;

2) розкрити зміст і значення діяльності поліцейських у сфері протидії домашньому насильству;

3) вивчити нормативно-правові акти, які регулюють реагування на домашнє насильство;

4) сформувати практичні навички щодо складання адміністративних матеріалів, оформлення термінових заборонних приписів, фіксації доказів;

5) відпрацювати алгоритм дій поліцейських при отриманні повідомлення про насильство.

Лекційні питання:

1. Поняття, ознаки та форми домашнього насильства: причини, наслідки та міжнародні стандарти протидії (практика ЄСПЛ).

2. Нормативно-правове забезпечення запобігання та протидії домашньому насильству: національне законодавство та державна політика.

3. Алгоритм дій поліції: оцінка ризиків, терміновий заборонний припис та обмежувальний припис.

4. Профілактична діяльність щодо кривдників: постановка на облік, профілактична робота, програми для кривдників.

5. Види відповідальності за домашнє насильство та взаємодія суб'єктів у цій сфері.

Методичні вказівки

Опановуючи тему, здобувачі мають сформувати системне розуміння природи домашнього насильства, його видів, ознак та факторів ризику. Рекомендується розглянути міжнародні стандарти у сфері захисту від насильства, зокрема положення Стамбульської конвенції, практику ЄСПЛ та їх імплементацію в українське законодавство.

Під час вивчення матеріалу важливо зосередитися на алгоритмах дій поліцейських під час реагування на виклики, порядок оцінки ризиків, підстави для винесення термінових і обмежувальних заборонних приписів. Доцільно проаналізувати порядок взяття кривдників на профілактичний облік і проведення з ними профілактичної роботи.

Здобувачам слід опрацювати вимоги до складання процесуальних документів – протоколів, рапортів, актів оцінки ризиків, порядку фіксації доказів. Увагу варто приділити особливостям комунікації з постраждалими особами, кривдниками, свідками, питанням безпеки самих поліцейських.

Рекомендується розглянути структуру суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері протидії домашньому насильству, механізми взаємодії між поліцією, центрами соціальних служб, судами та спеціалізованими службами підтримки.

Питання до практичного заняття:

1. Поняття та ознаки домашнього насильства, його причини та наслідки, форми прояву насильства.

2. Міжнародні та національні стандарти у сфері запобігання та протидії домашньому насильству: практика Європейського суду з прав людини та реалізація державної політики в Україні.

3. Порядок проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства та винесення термінового заборонного припису.

4. Обмежувальний припис: сутність, підстави, порядок застосування.

5. Профілактичний облік кривдника: постановка, проведення профілактичної роботи та зняття з обліку.

6. Програма для кривдників та види відповідальності за правопорушення, пов'язані з домашнім насильством (особливості кваліфікації).

7. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, їх повноваження та загальна характеристика взаємодії.

Завдання для самостійної роботи:

Кейс 1

До підрозділу поліції звернулася громадянка Л., яка повідомила, що її співмешканець протягом останніх двох тижнів систематично погрожує фізичною розправою, принижує, обмежує її у спілкуванні з родичами та забороняє виходити з дому без його дозволу. У ході спілкування громадянка зазначила, що кривдник зловживає алкоголем, неодноразово кидав у неї предмети, проте фізичного насильства (завдання тілесних ушкоджень) поки не застосовував. У помешканні проживає малолітня дитина.

1. *Визначте, які дії поліцейського є першочерговими при виїзді на виклик.*

2. *Проведіть оцінку ризиків вчинення домашнього насильства (наведіть критерії та рівень ризику).*

3. *Обґрунтуйте, чи є підстави для винесення термінового заборонного припису та які його можливі заходи.*

4. *Поясніть, які додаткові дії необхідні для забезпечення прав дитини.*

Кейс 2

Громадянин С. отримав терміновий заборонний припис строком на 10 діб із заборною перебування у житлі, де проживає його дружина та діти. Через два дні він повернувся додому, мотивуючи це тим, що «потрібно забрати особисті речі». У помешканні його зустріла дружина та викликала поліцію.

1. *Кваліфікуйте дії громадянина С. з урахуванням чинного законодавства.*

2. *Вкажіть, які процесуальні документи повинен скласти поліцейський на місці події.*

3. *Визначте, чи можливе паралельне звернення до суду із заявою про застосування обмежувального припису, і які підстави для цього.*

4. *Запропонуйте дії поліції щодо повторного запобігання вчиненню насильства.*

Кейс 3

Неповнолітня А., 16 років, звернулася до поліції зі скаргою на свого колишнього хлопця, який після розриву стосунків публікує в соціальних мережах образливі пости, розсилає їй інтимні фото друзям та погрожує викласти відео особистого характеру. Дівчина проживає з батьками, які також підтверджують факти психологічного тиску.

1. *Визначте, чи відносяться ці дії до домашнього насильства, та обґрунтуйте свою позицію.*

2. *Запропонуйте правову кваліфікацію дій кривдника.*

3. *Розробіть алгоритм дій поліції у цій ситуації.*

4. *Які додаткові заходи захисту потерпілої можуть бути застосовані?*

Кейс 4

Громадянин К. перебуває на профілактичному обліку за вчинення домашнього насильства (фізичне та психологічне) стосовно своєї матері. Протягом останніх 6 місяців він уже двічі притягувався до адміністративної відповідальності за ст. 173-2 КУпАП. Дільничний офіцер під час чергової перевірки виявив, що К. знову погрожує матері та вимагає у неї гроші.

1. *Які підстави для направлення К. на проходження програми для кривдників?*

2. *Вкажіть можливі заходи реагування поліції у разі повторності правопорушення.*

3. *Чи є підстави для внесення відомостей до ЄРДР? Обґрунтуйте.*

4. *Розробіть план профілактичної роботи з К., враховуючи його попередні правопорушення та ризики.*

Питання для самоконтролю:

1. Дайте науково обґрунтоване визначення поняття «домашнє насильство» та виділіть його ключові ознаки.

2. Які соціальні, психологічні та економічні причини сприяють вчиненню домашнього насильства?

3. Охарактеризуйте основні наслідки домашнього насильства для постраждалих осіб, сім'ї та суспільства.

4. Назвіть форми прояву домашнього насильства та наведіть приклади кожної з них.

5. Які міжнародні документи регламентують запобігання та протидію домашньому насильству?

6. Наведіть приклади практики Європейського Суду з прав людини, що стосуються захисту потерпілих від домашнього насильства.

7. Поясніть, яким чином міжнародні стандарти вплинули на національне законодавство України у сфері протидії домашньому насильству.

8. Які основні нормативно-правові акти регулюють запобігання та протидію домашньому насильству в Україні?

9. Назвіть основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

10. У чому полягає відмінність між адміністративною та кримінальною відповідальністю за домашнє насильство?

11. Опишіть порядок проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства та основні критерії оцінки.

12. У яких випадках можливе винесення термінового заборонного припису та які його обов'язкові умови?

13. Розкрийте відмінності між обмежувальним приписом та профілактичним обліком кривдника.

14. Які основні етапи профілактичної роботи з кривдником та умови зняття його з профілактичного обліку?

15. Поясніть процедуру направлення кривдника на проходження програми для кривдників.

16. Які стадії та строки розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з домашнім насильством?

17. Визначте види доказів, що використовуються у справах про домашнє насильство, та особливості їх фіксації.

18. Які особливості складання процесуальних документів та формування справ у таких справах?

19. Опишіть алгоритм дій поліцейських при реагуванні на повідомлення про домашнє насильство та особливості взаємодії з постраждалими, кривдниками, свідками та іншими органами.

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Соціально-правові аспекти визначення та класифікації домашнього насильства.

2. Психологічні механізми та причини вчинення домашнього насильства: міждисциплінарний аналіз.

3. Міжнародні стандарти та практика Європейського Суду з прав людини у сфері запобігання домашньому насильству.

4. Національне законодавство України щодо протидії домашньому насильству: ефективність та прогалини.

5. Методологія оцінки ризиків вчинення домашнього насильства та застосування термінових приписів.

6. Профілактична робота з кривдниками: програми, методи та правові механізми реалізації.

7. Адміністративна відповідальність за домашнє насильство: стадії провадження та доказова база.

8. Алгоритми дій поліції при реагуванні на виклики, пов'язані з домашнім насильством.
9. Міжвідомча взаємодія та роль спеціалізованих служб у сфері протидії домашньому насильству.
10. Комплексний підхід до забезпечення безпеки постраждалих осіб та профілактики повторних правопорушень.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-BP>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
4. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
5. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
6. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5207 - VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
7. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
8. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02.06.2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>
9. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
10. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF#Text>
11. Про затвердження Порядку формування, ведення та доступу до Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2019 № 234. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/234-2019-%D0%BF#Text>
12. Про затвердження типових положень про денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, та спеціалізовану службу первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 №824. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/824-2019-%D0%BF#Text>
13. Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього

насильства та/або насильства за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2018-%D0%BF#Text>

14. Про затвердження Типового положення про притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 №655. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/655-2018-%D0%BF#Text>

15. Про схвалення Концепції Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.10.2018 №728-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/728-2018-%D1%80#Text>

16. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

17. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20>

18. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

19. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : Наказ МВС України від 06.11.2015 №1376. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>

20. Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами: Наказ Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 р. №1047. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-viyavlennya-reaguvannya-na-vipadki-domashnogo-nasilstva-i-vzayemodiyi-pedagogichnih-pracivnikiv-iz-inshimi-organami-ta-sluzhbami>

21. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

22. Про затвердження Порядку взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25.02.2019 №124. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0270-19>

23. Про затвердження Порядку винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного

припису стосовно кривдника: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 01.08.2018 № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0965-18#Text>

24. Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства: Наказ Міністерства соціальної політики України та Міністерства внутрішніх справ України від 13.03.2019 №369/180. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0333-19>

25. Про затвердження Порядку проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих осіб від домашнього насильства або осіб, які ймовірно постраждали від домашнього насильства, та надання їм медичної допомоги: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01.02.2019 №278. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0262-19>

26. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

27. Про затвердження форм документів, із яких формується особова справа постраждалої особи, влаштованої до притулку для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі: Наказ Міністерства соціальної політики України від 03.07.2019 №1037. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0772-19>

28. Про утворення Державної установи «Кол-центр Міністерства соціальної політики України з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей»: Наказ Міністерства соціальної політики від 11.12.2018 №1852. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1458-18>

Основні джерела:

1. Авраменко С.М., Мельник А.Р. Портрет жертви домашнього насильства та його особливості в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, Серія ПРАВО. 2024. Випуск 81: частина 2. С. 244–249.

2. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахаєва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.

3. Актуальні проблеми протидії домашньому насильству : навчальний посібник / А. Б. Блага, О. С. Тунтула, О. О. Кочемировська ; за заг. ред. А. Б. Благої. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 208 с.

4. Андрусак І. П. Запобігання та протидія домашньому насильству: теоретико-правове дослідження: дис. ... д-ра юрид. наук за спец. 12.00.01. Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2024. 641 с.

5. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.

6. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів I курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.

7. Дмитрашук О. С. Запобігання домашньому насильству підрозділами Національної поліції України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2021. 228 с

8. Забезпечення надання правових послуг особам, постраждалим від домашнього насильства : практ. посіб. для надавачів правової допомоги / К. Л. Бойчук, С. М. Бреус, Т. І. Бугаєць та ін.; за заг. ред. А.Б. Благої. Київ, 2023. 136 с.

9. Запобігання та протидія домашньому насильству: підручник / О.В. Ковальова, А.І. Берендєєва. Одеса: ОДУВС, 2022. 368 с.

10. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти: навчально-методичний посібник / Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. К.: ФОП Нічога С.О. 2020.196 с.

11. Медведська В. В. Правові засади захисту жінок від домашнього насильства : дис. ... д-ра філософії : 081. Київ. 2022. 276 с.

12. Мороз О. Б., Хатнюк Ю. А Роль органів національної поліції в запобіганні та протидії домашньому насильству. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія ПРАВО. 2023. Вип. 80: частина 2. С. 88-94.

13. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» / за заг. ред. К.Б. Левченко, К.В. Павліченко, В. В. Чернея. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 396 с.

14. Павленко Т.А., Корабель М.Г. Домашнє насильство щодо дітей в умовах війни. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 10. С. 486-488.

15. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

16. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ: Дакор, 2021. 372 с.

17. Протидія домашньому насильству органами Національної поліції: метод. посіб. / С.В. Альошкін, О.В. Даценко, К.Л. Бугайчук та ін. Харків: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2019. 93с.

18. Путівник уповноважених осіб/відповідальних працівників місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії домашньому насильству: практичний посібник / за заг. ред. А.Б. Блага К.: ФОП Клименко, 2020. 104 с.

19. Роль і завдання поліції в місцевій системі запобігання та протидії домашньому насильству: посіб. за заг. ред. А.Б. Благої. К., 2023. 221с.

20. Саббатовський В. Ю. Місце, роль і взаємодія Національної поліції України в системі суб'єктів протидії домашньому насильству. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 9. С. 251-254.

21. Степаненко О. В. Теорія і практика кримінально-правової охорони особи від домашнього насильства : дис. ... докт. юр. наук: 12.00.08. Одеса, 2023. 420 с.

22. Сукмановська Л. М. Суб'єкти застосування спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 10. С. 433-437.

Тема 6. Превентивна діяльність поліції у сфері дозвільної системи

Мета вивчення

Сформувати у здобувачів вищої освіти цілісні знання про організаційно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України у сфері дозвільної системи, її основні завдання, принципи, форми та методи реалізації. Забезпечити розуміння механізмів контролю за дотриманням правил дозвільної системи, особливостей взаємодії поліції з суб'єктами господарювання, органами державної влади та місцевого самоврядування з метою запобігання правопорушенням, пов'язаним із обігом зброї, спеціальних засобів, вибухових матеріалів та інших об'єктів дозвільної системи, а також гарантування публічної безпеки.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде спроможний:

- 1) пояснювати сутність, зміст та значення превентивної діяльності поліції у сфері дозвільної системи, її основні функції, завдання та принципи реалізації;
- 2) аналізувати нормативно-правові акти, що регламентують діяльність поліції у сфері дозвільної системи, та визначати їх роль у забезпеченні громадської безпеки;
- 3) характеризувати структуру та компетенцію підрозділів поліції, які здійснюють превентивну діяльність у сфері дозвільної системи, їхні права та обов'язки, а також форми взаємодії з іншими органами та суб'єктами господарювання;
- 4) застосовувати положення чинного законодавства під час вирішення практичних завдань, пов'язаних із контролем за дотриманням правил дозвільної системи та запобіганням правопорушенням у цій сфері;
- 5) оцінювати ефективність превентивних заходів поліції у сфері дозвільної системи, виявляти проблемні питання та обґрунтовувати пропозиції щодо удосконалення організаційно-правових засад їх діяльності.

Лекційні питання:

1. Правове регулювання діяльності підрозділів із контролю за обігом зброї, система та структура.

2. Основні завдання підрозділів з контролю за обігом зброї та їх повноваження у сфері дозвільної системи.

3. Повноваження поліції у сфері дозвільної системи щодо контролю діяльності юридичних осіб (зброя, боєприпаси, вибухові матеріали, спеціальні предмети та речовини).

4. Повноваження поліції у сфері контролю за дотриманням фізичними особами правил дозвільної системи, облік власників зброї та пристроїв.

5. Особливості документування адміністративних правопорушень у сфері дозвільної системи та види й характеристика дозволів.

Методичні вказівки

Під час опрацювання теми здобувачам необхідно зосередитися на аналізі правового механізму контролю за обігом зброї, вибухових матеріалів та інших предметів, що становлять підвищену небезпеку. Рекомендується почати з вивчення нормативних актів МВС, що визначають порядок видачі дозволів, обліку, зберігання, транспортування та використання таких предметів юридичними й фізичними особами.

Здобувачам слід проаналізувати компетенцію підрозділів з контролю за обігом зброї, їхні повноваження щодо перевірки дотримання вимог законодавства, моніторингу власників зброї, ведення реєстрів і проведення перевірок. Важливо розглянути порядок документування адміністративних правопорушень у цій сфері, формування доказової бази та застосування адміністративного примусу.

Рекомендується створити схеми, які відображають повний цикл роботи підрозділів з контролю за обігом зброї – від приймання заяви до контролю за виконанням умов дозволу. Доцільно проаналізувати судову практику у справах щодо порушення правил обігу зброї.

Питання до практичного заняття:

1. Правове регулювання діяльності підрозділів із контролю за обігом зброї, система та структура.
2. Основні завдання підрозділів з контролю за обігом зброї та їх повноваження у сфері дозвільної системи.
3. Повноваження поліції у сфері дозвільної системи щодо контролю діяльності юридичних осіб (зброя, боєприпаси, вибухові матеріали, спеціальні предмети та речовини).
4. Повноваження поліції у сфері контролю за дотриманням фізичними особами правил дозвільної системи, облік власників зброї та пристроїв.
5. Особливості документування адміністративних правопорушень у сфері дозвільної системи та види й характеристика дозволів.

Завдання для самостійної роботи:

Кейс 1

Громадянин Савицький Р.М., будучи спадкоємцем майна свого батька, який законно володів пристроєм для відстрілу патронів споряджених гумовими кулями, подав до відповідного підрозділу Національної поліції заяву про надання йому дозволу на придбання та зберігання такого пристрою.

1. Чи має право громадянин Савицький Р.М. успадкувати пристрій для відстрілу патронів з гумовими кулями без отримання дозволу?
2. Які нормативно-правові акти регулюють порядок набуття права власності на пристрій для відстрілу гумових куль у випадку спадкування?
3. Які дії повинен вчинити спадкоємець для отримання дозволу на зберігання та носіння такого пристрою?
4. Які наслідки передбачені КУпАП у разі зберігання пристрою без належного дозволу?
5. Чи допускається передача спадкового майна у вигляді спеціальних пристроїв без проходження процедури перевірки особи спадкоємця?
6. Чи відрізняється порядок отримання дозволу на зброю у спадщину від загального порядку її придбання?
7. Хто здійснює контроль за дотриманням правил дозвільної системи у випадках спадкування зброї та спеціальних пристроїв?

Кейс 2

Одеським районним управлінням поліції №1 у зв'язку з неодноразовими порушеннями громадського порядку було анульовано дозвіл громадянина Савченка Р.В. на придбання та зберігання гладкоствольної мисливської зброї. Після скасування дозволу Савченко передав (продав) зазначену зброю своєму родичу — Мельнику І.С., який проживає в іншому районі та має дійсний дозвіл на придбання вогнепальної зброї. На підставі цього зброю було зареєстровано за Мельником. Під час подальшої перевірки з'ясувалося, що Савченко фактично забрав зброю у Мельника та зберігає її у себе вдома.

Чи є підстави для притягнення Савченка Р.В. та Мельника І.С. до адміністративної відповідальності? Дайте юридичну оцінку наведеній ситуації.

Кейс 3

Міжнародний гуманітарний університет побудував новий стрілецький тир.

Який уповноважений підрозділ контролю за обігом зброї буде приймати рішення про відкриття та функціонування зазначеного об'єкта дозвільної системи?

Відповідь обґрунтуйте з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

Кейс 4

До торговельного закладу «Ствол» звернувся знайомий продавець громадянин Борисенко О.С., який зацікавився придбанням мисливської

рушниці. Він повідомив, що дозвіл на придбання та зберігання зброї буде отриманий ним лише через три дні, тому попросив продавця здійснити продаж уже сьогодні за умовою, що документ буде наданий пізніше. Продавець погодився на такі умови і здійснив продаж рушниці після отримання попередньої домовленості про подальше надання дозволу. Після оплати покупки та виходу з магазину Борисенко О.С. був зупинений співробітниками поліції для перевірки законності придбання зброї.

Дайте правову оцінку діям усіх учасників ситуації. Чи відповідають законодавству продаж рушниці та дії покупця?

Кейс 5

До інспектора підрозділу контролю за обігом зброї звернулася громадянка Коваленко Н.М. і повідомила, що її чоловік, Коваленко П.С., має дозвіл на зберігання мисливської гладкоствольної рушниці. Проте останнім часом чоловік зловживає алкоголем, у стані сп'яніння погрожує їй та сусідам зброєю, створює конфліктні ситуації та загрожує громадському порядку.

Визначте, які дії повинен здійснити інспектор контролю за обігом зброї в цій ситуації.

Складіть необхідні документи.

Питання для самоконтролю:

1. Якими нормативно-правовими актами регулюється діяльність підрозділів поліції з контролю за обігом зброї?
2. Яка структура та система підрозділів поліції, що здійснюють контроль у сфері дозвільної системи?
3. Назвіть основні завдання підрозділів поліції з контролю за обігом зброї.
4. Які повноваження мають підрозділи поліції у сфері дозвільної системи?
5. У чому полягає роль поліції в контролі за дотриманням юридичними особами правил дозвільної системи?
6. Які умови погодження укладання трудових договорів на роботи, пов'язані з виготовленням, ремонтом і зберіганням зброї?
7. Що підлягає обліку у сфері дозвільної системи серед підприємств, майстерень і лабораторій?
8. Які правила придбання, перевезення та зберігання зброї юридичними особами?
9. Які вимоги висувуються до обліку та використання зброї і боєприпасів юридичними особами?
10. У чому полягають правила придбання, зберігання та обліку вибухових матеріалів юридичними особами?
11. Які повноваження має поліція щодо контролю за фізичними особами у сфері дозвільної системи?
12. Як здійснюється облік власників зброї та пристроїв?

13. Які умови та порядок придбання і зберігання мисливської вогнепальної зброї громадянами?

14. Чим регламентується носіння та перевезення зброї фізичними особами?

15. Які особливості придбання та використання пристроїв для відстрілу патронів несмертельної дії?

16. Як підрозділи поліції здійснюють приймання, зберігання та знищення вилученої або добровільно зданої зброї?

17. У чому полягають повноваження поліції щодо впливу на боржників зі сплати аліментів та осіб, які вчинили домашнє насильство у сфері дозвільної системи?

18. Що таке адміністративно-юрисдикційна діяльність підрозділів з контролю за обігом зброї?

19. Які адміністративні правопорушення підвідомчі підрозділам контролю за обігом зброї?

20. Які особливості документування адміністративних правопорушень та які види дозволів передбачені дозвільною системою?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Нормативно-правове забезпечення діяльності підрозділів Національної поліції з контролю за обігом зброї: аналіз та перспективи вдосконалення.

2. Адміністративно-юрисдикційна діяльність підрозділів з контролю за обігом зброї: поняття, зміст і особливості застосування заходів примусу.

3. Особливості документування адміністративних правопорушень у сфері дозвільної системи: алгоритми, проблеми та шляхи їх вирішення.

4. Роль підрозділів поліції у здійсненні контролю за фізичними особами у сфері обігу зброї: порядок, обмеження та відповідальність.

5. Правові підстави вилучення, зберігання та знищення зброї підрозділами контролю за обігом зброї: аналіз правозастосовної практики.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-ВР>

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

3. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

4. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

6. Про затвердження Порядку придбання, зберігання, перевезення і використання спортивної зброї, боєприпасів до неї, утримання стрілецьких тирів, стрільбищ та стендів: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 №1207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-2018>

7. Про затвердження Положення про дозвільну систему: Постанова Кабінету міністрів від 12.10.1992 № 576. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92>

8. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>

9. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23.05.2017 № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text>

10. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20>

11. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>

12. Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ: Наказ МВС від 10.01.2022 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-22#n14>

13. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

14. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

15. Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану: Наказ МВС України від 01.03.2022 № 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0273-22#n14>

Основні джерела:

1. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахаєва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.
2. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків : Факт, 2022. 452 с.
3. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.
4. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів I курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.
5. Діяльність Національної поліції у сфері дозвільної системи : навчальний посібник /, С.Г. Братель, В. М. Галунько, А.Г. Пишна та ін. Одеса. ОДУВС 2024. 192 с.
6. Діяльність Національної поліції у сфері дозвільної системи : навчальний посібник / Д. В. Кіблик, Ю. М. Ковальчук, О. М. Мердова та ін. Кропивницький : ДонДУВС ; Харків : Факт, 2024. 221с.
7. Дулгер В. В. Особливості правового регулювання обігу зброї в умовах дії надзвичайних адміністративно-правових режимів. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 3. С. 140-144.
8. Іщенко І. В. Превентивна діяльність Національної поліції у сфері забезпечення дозвільної системи : питання сьогодення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 240-244.
9. Іщенко І. В. Заходи спрямовані на посилення превентивної діяльності Національної поліції у сфері забезпечення дозвільної системи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 2. С. 753-756.
10. Кобрусєва Є.А. Дозвільна система як один із засобів забезпечення суспільної безпеки та громадського порядку. *Правові новели*. 2022. №18. С. 113-116.
11. Контроль за обігом зброї на об'єктах дозвільної системи Національної поліції: метод. рек. / В.Л. Костюк, Є.М. Корж, В.І. Мотиль та ін. К. : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 36 с.
12. Кубаєнко А.В. Теоретико-прикладні питання адміністративно-юрисдикційної діяльності поліцейських. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. №1. С. 75-78
13. Макачук В. В. Дозвільні процедури національної поліції України при реалізації державної політики у сфері національної безпеки і оборони. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2022. № 2 (4). С. 87-91.

14. Миронюк Р.В. Особливості здійснення контролю поліцією за обігом вогнепальної зброї в умовах воєнного стану. *Юридичний бюлетень*. 2022. Вип. 26. С.158-166.

15. Муляр Г. В. Діяльність органів Національної поліції України в умовах правового режиму воєнного стану. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2023. № 61. С. 130-133.

16. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2020. 396 с.

17. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвицький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвицького. Київ : Дакор, 2021. 372 с.

18. Попович С.М. Видача суб'єктам господарювання документів дозвільного характеру органами Національної поліції. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. №3, ч.2. С.208-212.

19. Сташків Я. Я. Адміністративно-правове регулювання профілактичної діяльності дільничних офіцерів поліції. дис. ... докт. філос. 081 Право / Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2020. 351 с.

20. Шило С. М. Дозвільна система як особливий вид діяльності органів публічної адміністрації. *Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право*. 2023. Т.1. Вип. 75. С. 305-310.

21. Шумейко Т. А. Адміністративно-правові основи формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї в Україні: монографія. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 420 с.

22. Юнін О. Особливості участі поліції в функціонуванні дозвільної системи в період воєнного стану. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 1. С. 7-13.

Тема 7. Здійснення превенції під час організації та проведення масових заходів

Мета вивчення

Сформувати у здобувачів вищої освіти системні знання про організаційно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України під час організації та проведення масових заходів, її основні завдання, принципи, форми та методи реалізації. Забезпечити розуміння механізмів забезпечення публічної безпеки та порядку, особливостей взаємодії поліції з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, організаторами масових заходів та громадськістю з метою запобігання правопорушенням, недопущення загроз життю та здоров'ю громадян, а також мінімізації ризиків виникнення масових заворушень чи інших надзвичайних ситуацій.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде спроможний:

1) пояснювати сутність, зміст та значення превентивної діяльності поліції під час організації та проведення масових заходів, її основні функції, завдання та принципи реалізації;

2) аналізувати нормативно-правові акти, що регламентують діяльність поліції у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку під час масових заходів, та визначати їх роль у запобіганні правопорушенням;

3) характеризувати структуру та компетенцію підрозділів поліції, які здійснюють превентивні заходи під час масових зібрань, їхні права, обов'язки, а також форми взаємодії з органами влади, організаторами заходів і громадськими формуваннями;

4) застосовувати положення чинного законодавства під час вирішення практичних завдань, пов'язаних із забезпеченням правопорядку на масових заходах та недопущенням порушень громадського порядку;

5) оцінювати ефективність превентивних заходів поліції під час масових заходів, виявляти проблемні аспекти та обґрунтовувати пропозиції щодо удосконалення організаційно-правових засад їх проведення.

Лекційні питання:

1. Правова основа функціонування підрозділів поліції особливого призначення.

2. Основні завдання підрозділів поліції особливого призначення.

3. Правове регулювання діяльності поліції у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку під час масових заходів.

4. Визначення та класифікація масових заходів, загальна характеристика їх проведення.

5. Етапи та періоди роботи поліції під час масових заходів. Особливості скандинавської моделі забезпечення порядку.

6. Використання поліції діалогу при підготовці та проведенні масових заходів.

Методичні вказівки

Рекомендовано зосередити увагу на правових і організаційних засадах діяльності поліції під час масових заходів, вивчаючи повноваження підрозділів особливого призначення, порядок планування та забезпечення публічної безпеки. Здобувачі мають визначити класифікацію масових заходів, етапи оперативного планування, особливості оцінки ризиків та дислокації сил.

Необхідно розглянути скандинавську модель забезпечення порядку, принципи діяльності поліції діалогу, практику роботи з футбольними фанатами, порядок комунікації з організаторами та учасниками заходів. Увагу слід приділити правам учасників, відповідальності за порушення та межах втручання поліції.

Доцільно створити моделі сценаріїв реагування та проаналізувати реальні приклади забезпечення порядку під час масових заходів в Україні.

Питання до практичного заняття:

1. Правова основа функціонування підрозділів поліції особливого призначення.

2. Основні завдання підрозділів поліції особливого призначення.

3. Повноваження та функції підрозділів поліції особливого призначення.

4. Правове регулювання діяльності поліції у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку під час масових заходів.

5. Визначення та класифікація масових заходів, загальна характеристика їх проведення.

6. Особливості скандинавської моделі забезпечення порядку.

7. Використання поліції діалогу при підготовці та проведенні масових заходів.

8. Завдання поліції щодо забезпечення безпеки під час футбольних матчів.

9. Обов'язки підрозділів поліції під час організації та проведення спортивних заходів.

10. Права та обов'язки учасників і глядачів. Відповідальність за порушення правил проведення масових заходів.

Завдання для самостійної роботи:

Кейс 1

У великому обласному центрі заплановано масову акцію протесту біля будівлі обласної державної адміністрації. Очікується понад 10 тисяч учасників, серед яких є групи, що відкрито закликають у соцмережах до радикальних дій, блокування адміністративних будівель і протистояння з поліцією. За оперативною інформацією, до міста прибули агресивно налаштовані особи, які можуть мати при собі холодну зброю та піротехнічні засоби.

Напередодні акції відбулися сутички між протестувальниками та поліцією в районі залізничного вокзалу. Є затримані та постраждалі. У медіа поширюється дезінформація про нібито «жорстокі дії поліції», що ще більше загострює ситуацію.

Керівництво ГУНП області розглядає питання про переведення особового складу на посилений варіант службової діяльності.

1. *Визначте, хто має право прийняти рішення про введення посиленого варіанта в цій ситуації та на який строк це може зробити керівник ГУНП.*

2. *Сформулюйте основні підстави (обґрунтування) для видання наказу про переведення на посилений варіант.*

3. *Складіть структуру наказу про введення посиленого варіанта, зазначивши обов'язкові реквізити згідно з вимогами Інструкції.*

4. *Визначте обсяг обов'язкового інформування: кого і в які строки мають повідомити керівники після введення посиленого варіанта?*

5. Проаналізуйте строки дії посиленого варіанта: хто може продовжити його застосування і на який термін?

6. Назвіть, які додаткові заходи необхідно передбачити у наказі (озброєння, спецзасоби, засоби зв'язку, залучення додаткових сил тощо).

7. Визначте порядок дій після скасування посиленого варіанта (які документи готуються, куди подаються і в який термін).

8. Запропонуйте, які дії поліції варто реалізувати під час акції, щоб запобігти ескалації конфлікту, враховуючи вимоги законодавства та міжнародні стандарти.

Кейс 2

У місті відбудеться масовий спортивний захід – футбольний матч між двома командами, чий фанатський угруповання відомі радикальними настроями та численними попередніми сутичками. Очікувана кількість відвідувачів – близько 15 000 осіб, з яких близько 2 000 фанатів прийдуть з іншого регіону. Відомо, що раніше між фанатами обох команд відбувалися конфлікти із застосуванням піротехніки та холодної зброї.

За добу до заходу у соціальних мережах поширено повідомлення про можливі масові бійки між фанатськими групами. Додатково, на стадіоні працюватиме понад 300 журналістів та представників міжнародних спортивних організацій, що потребує особливого контролю з боку правоохоронців.

Залучені сили та засоби:

- 500 працівників поліції, у тому числі:
 - патрульна поліція;
 - підрозділи поліції діалогу;
 - спецпідрозділ КОРД;
 - вибухотехнічна служба.

Передбачено організацію фільтраційних пунктів, проведення огляду особистих речей глядачів, а також моніторинг інформаційного простору.

1. Розробіть комплексний план забезпечення публічної безпеки та правопорядку під час проведення футбольного матчу, врахувавши:

- розташування сил на території міста та навколо стадіону;
- порядок контролю доступу на територію заходу;
- застосування технічних засобів спостереження та відеофіксації;
- взаємодію з організаторами та службами безпеки клубів.

2. Визначте ролі та функціональні обов'язки кожного підрозділу поліції, зокрема:

- патрульна поліція (патрулювання, контроль дорожнього руху, супровід фанатів);
- поліція діалогу (попередження конфліктів, робота з лідерами фанатських груп);

- спецпідрозділ КОРД (реагування на масові заворушення та збройні загрози);

- вибухотехнічна служба (перевірка підозрілих предметів, реагування на повідомлення про замінування).

3. Запропонуйте алгоритм дій у разі виникнення критичних ситуацій:

- виявлення піротехнічних засобів у глядача;
- масова бійка між фанатами;
- надходження інформації про замінування стадіону.

4. Передбачте систему комунікації:

- з організаторами заходу;
- з представниками ЗМІ та міжнародними спостерігачами;
- з громадянами (використання офіційних каналів для роз'яснень і попереджень).

Питання для самоконтролю:

1. Які нормативно-правові акти визначають правові засади функціонування підрозділів поліції особливого призначення?

2. Назвіть основні завдання підрозділів поліції особливого призначення.

3. Які функції виконують підрозділи поліції особливого призначення?

4. У чому полягають повноваження цих підрозділів?

5. Які особливості управління підрозділами поліції особливого призначення ви можете назвати?

6. Як здійснюється формування та комплектування підрозділів поліції особливого призначення?

7. Які права та обов'язки мають командири і керівники підрозділів особливого призначення?

8. Назвіть обов'язки поліцейських, що проходять службу в підрозділах особливого призначення.

9. Які основні завдання та обов'язки покладені на підрозділи «КОРД»?

10. Як організована робота та діяльність підрозділів «КОРД»?

11. Якими нормативно-правовими актами регламентується діяльність поліції у сфері забезпечення публічної безпеки під час масових заходів?

12. Дайте визначення поняттю «масовий захід» та наведіть його класифікацію.

13. Які основні етапи роботи поліції під час підготовки та проведення масових заходів?

14. Назвіть періоди роботи поліції при забезпеченні безпеки масових зібрань.

15. У чому полягає сутність скандинавської моделі забезпечення порядку під час масових заходів?

16. Які особливості має використання поліції діалогу при підготовці та проведенні масових заходів?

17. Які завдання покладені на поліцію щодо забезпечення безпеки під час футбольних матчів?

18. Які обов'язки мають підрозділи поліції під час організації та проведення спортивних заходів?

19. Які права та обов'язки учасників і глядачів масових заходів встановлені законодавством?

20. Яка відповідальність передбачена за порушення правил проведення масових заходів?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Інноваційні підходи до превентивної діяльності поліції під час масових заходів: міжнародні стандарти та український контекст.

2. Скандинавська модель забезпечення публічного порядку: перспективи імплементації в Україні.

3. Психологічні аспекти роботи поліцейських під час управління натовпом на масових заходах.

4. Забезпечення прав і свобод громадян під час масових акцій: баланс між безпекою та демократичними принципами.

5. Протидія провокаціям і масовим заворушенням: тактичні прийоми та сучасні технології.

6. Роль підрозділів поліції особливого призначення у забезпеченні публічної безпеки: проблеми та шляхи удосконалення.

7. Організація роботи підрозділів КОРД у контексті запобігання терористичним загрозам під час масових заходів.

8. Використання цифрових технологій та систем відеоспостереження у забезпеченні громадської безпеки під час масових заходів.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-ВР>

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

3. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

4. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

5. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

6. Про затвердження Інструкції про організацію та несення служби з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України : Наказ МВС України від 24.12.2019 №1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0195-20#Text>

7. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності: Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#n14>

8. Про затвердження Положення про підрозділи поліції особливого призначення: Наказ МВС України від 04.12.2017 № 987. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1565-17#Text>

9. Про затвердження порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: Наказ МВС України № 773 від 10.08.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16#Text>

10. Про організацію службової діяльності поліції охорони з питань забезпечення фізичної охорони об'єктів: Наказ МВС України 07.07.2017 №577. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0989-17#Text>

Основні джерела:

1. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахаєва А. С., та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. 105 с.

2. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін.; Харків : Факт, 2022. 452 с.

3. Афонін Д. С., Боксгорн А. В. Особливості забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 224-230.

4. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.

5. Батраченко О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Суми, 2017. 218 с.

6. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій: навчальний посібник / Грибан В.Г., Фоменко А.Є., Казначеев Д.Г., Бойко О.І. / за заг. ред. Грибана В.Г. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.

7. Вітвіцький С.С., Захарченко А.М., Бобкова А.Г., Алфьоров С.М. Правові форми взаємодії органів і підрозділів Національної поліції з органами місцевого самоврядування у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку : монографія. Київ: Алерта, 2024. 206 с.

8. Денисова А. В. Забезпечення публічної безпеки і порядку органами Національної поліції України під час проведення масових заходів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 580-582.

9. Довідник працівника поліції превентивної діяльності: навч. посібник / кер. авт. кол. А.Є. Фоменко. Дніпро: ДДУВС, 2018. 180 с.

10. Дубенко О. М. Публічна безпека і порядок як комплексне явище в поліцейській діяльності. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 1. С. 138-142.

11. Кучеровський О. Розробка теоретичних засад регулювання поліцейських послуг у сфері публічної безпеки. *Slovak international scientific journal*. 2024. № 85. С. 100-104.

12. Крижановська О.В. Взаємодія Національної поліції з силами безпеки та оборони як основа правопорядку в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. №7. С.401-405.

13. Медведенко С. В., Медведенко Н. В. Засади стратегічного управління в умовах воєнного стану в органах та підрозділах Національної поліції України. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 200-206.

14. Назар Ю. С., Йосифович Д. І., Хатнюк Ю. А., Мороз О. Б. Актуальні проблеми організації охорони громадського порядку : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 204 с.

15. Організація охорони громадського (публічного) порядку за скандинавською моделлю : навч. посіб. (практикум) / К. В. Бахчев, Р. Ю. Молчанов, В. В. Фурса та ін.; Дніпро: ДДУВС, 2023. 172 с.

16. Парханов Г. Р. Адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 238 с.

17. Поливанюк В.Д. Особливості діяльності підрозділів Національної поліції під час запровадження воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №6. С. 444-446.

18. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

19. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ : Дакор, 2021. 372 с.

20. Радванський І., Євтушенко І. Особливості організації взаємодії частин і підрозділів Національної гвардії України, Національної поліції України та інших правоохоронних органів у сфері охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки. *Честь і закон*. 2021. № 77, Том 2. С.52-57.

21. Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. / О.Г. Комісаров, А.О. Собакарь, Е.Ю. Соболев та ін.; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро: ДДУВС, 2017. 277 с.

22. Ульянов О.І. Проактивна діяльність поліції як основа Скандинавської моделі охорони громадського порядку під час проведення масових заходів. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С.247-252.

23. Хатнюк Ю.А. Актуальні проблеми організації охорони громадського порядку: курс лекцій. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 168 с.

Тема 8. Превентивна діяльність поліції у сфері освітньої безпеки

Мета вивчення

Сформувати у здобувачів вищої освіти цілісні знання про організаційно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України у сфері забезпечення освітньої безпеки, її основні завдання, принципи, форми та методи реалізації. Забезпечити розуміння механізмів запобігання правопорушенням у закладах освіти, недопущення загроз життю та здоров'ю учасників освітнього процесу, а також особливостей взаємодії поліції з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, керівництвом навчальних закладів, громадськими формуваннями та батьківською громадськістю для створення безпечного освітнього середовища.

Результати навчання

Після опрацювання матеріалу здобувач вищої освіти буде спроможний:

- 1) пояснювати сутність, зміст та значення превентивної діяльності поліції у сфері освітньої безпеки, її функції, завдання та принципи реалізації;
- 2) аналізувати нормативно-правові акти, що регламентують діяльність поліції щодо захисту учасників освітнього процесу, та визначати їх роль у запобіганні правопорушенням;
- 3) характеризувати структуру та компетенцію підрозділів поліції, які здійснюють превентивні заходи в освітній сфері, їхні права, обов'язки та форми взаємодії з навчальними закладами, органами влади та громадськістю;
- 4) застосовувати положення чинного законодавства під час вирішення практичних завдань, пов'язаних із забезпеченням безпеки у закладах освіти та запобіганням правопорушенням;
- 5) оцінювати ефективність превентивних заходів поліції у сфері освітньої безпеки, виявляти проблемні аспекти та формулювати пропозиції щодо удосконалення організаційно-правових механізмів забезпечення безпечного освітнього середовища.

Лекційні питання:

1. Правові та організаційні основи діяльності поліцейських підрозділів Служби освітньої безпеки, їх основні завдання та повноваження.
2. Права та обов'язки дитини, батьків або осіб, що їх замінюють, та закладів освіти у сфері забезпечення безпеки дітей.
3. Особливості взаємодії поліцейських підрозділів Служби освітньої безпеки з іншими підрозділами поліції, адміністрацією закладів освіти та ін.

Методичні вказівки

При вивченні теми здобувачам слід опрацювати правові та організаційні основи діяльності Служби освітньої безпеки, її роль у формуванні безпечного освітнього середовища. Важливо проаналізувати завдання підрозділів, порядок реагування на булінг, мобінг, правопорушення серед неповнолітніх, а також алгоритми дій у разі надзвичайних ситуацій.

Здобувачам варто опрацювати форми взаємодії поліції з адміністраціями закладів освіти, батьками, службами у справах дітей, ДСНС, закладами охорони здоров'я. Особливу увагу слід приділити методиці підготовки профілактичних занять, навичкам комунікації з дітьми різного віку.

Корисним буде створення моделей реагування на випадки булінгу, розроблення проєкту паспорта безпеки закладу освіти, аналіз міжнародного досвіду у сфері безпеки шкіл.

Питання до практичного заняття:

1. Основні завдання та повноваження поліцейських підрозділів Служби освітньої безпеки.
2. Права та обов'язки дітей, батьків та закладів освіти у сфері забезпечення безпеки дітей.
3. Адміністративна та кримінальна відповідальність дітей за вчинення правопорушень у навчальному середовищі.
4. Методи виявлення та припинення булінгу та мобінгу у закладах освіти поліцейськими.
5. Алгоритми дій поліцейських при зверненні дитини або виявленні факту правопорушення чи нещасного випадку.
6. Взаємодія поліцейських підрозділів Служби освітньої безпеки з адміністрацією закладів освіти, органами влади, ДСНС та Національною гвардією.
7. Дії поліцейських при загрозі нападу на заклад освіти або у надзвичайних ситуаціях (пожежа, замінування, сигнал «Повітряна тривога»).
8. Принципи професійного спілкування та оформлення паспорта безпеки закладів освіти.

Завдання для самостійної роботи:

Кейс 1

У місті Одеса закріплений поліцейський Служби освітньої безпеки за кількома закладами загальної середньої освіти. Керівники ЗЗСО звернулися до поліції через декілька інцидентів: несанкціонований доступ сторонніх осіб на територію шкіл, випадки булінгу серед учнів та порушення правил поведінки під час перерв. Поліцейський має організувати роботу в межах своїх службових обов'язків, не втручаючись у навчальний процес, забезпечити координацію з адміністрацією, а також впровадити превентивні заходи безпеки.

Визначити порядок закріплення поліцейського за конкретним ЗЗСО Одеси та організацію взаємодії з адміністрацією закладу.

Скласти алгоритм дій поліцейського під час забезпечення безпечного освітнього середовища, враховуючи координацію з керівником ЗЗСО.

Розробити комплекс превентивних заходів для запобігання несанкціонованому доступу сторонніх осіб та порушенням безпеки учнів.

Визначити порядок використання поліцейським технічних засобів відеоспостереження, нагрудних камер та планшетів для контролю та моніторингу ситуації.

Прописати порядок дій поліцейського у випадках булінгу, порушень правопорядку або надзвичайних ситуацій на території ЗЗСО.

Визначити, за яких умов поліцейський може брати участь у заходах із залученням учасників освітнього процесу, отримавши дозвіл керівника закладу.

Сформулювати пропозиції щодо підвищення ефективності службових дій поліцейського, ведення обліку інцидентів та підготовки звітів для керівництва ГУНП м. Одеси.

Розробити рекомендації щодо оптимізації розпорядку дня поліцейського у закріпленому ЗЗСО для забезпечення безперервного контролю під час освітнього процесу.

Питання для самоконтролю:

1. Які завдання покладені на поліцейських підрозділів Служби освітньої безпеки?
2. В чому полягає роль поліції у запобіганні правопорушенням серед учнів?
3. Які права мають діти у навчальному середовищі для забезпечення своєї безпеки?
4. Які обов'язки несуть батьки або особи, що їх замінюють, щодо безпеки дітей?
5. Як заклади освіти організовують заходи для безпеки учнів?
6. Які відмінності між булінгом та мобінгом у навчальному середовищі?
7. Які способи виявлення булінгу застосовує поліція?
8. Як припиняються випадки мобінгу у школах?
9. Які методи запобігання жорсткому поведінку з дітьми використовують поліцейські?
10. Які підходи застосовуються для профілактики шкідливих звичок серед учнів?
11. Які форми інтерактивних занять проводять поліцейські для учнів різного віку?
12. Як залучають учнівську молодь до просоціальних заходів та патріотичного виховання?
13. Які заходи сприяють популяризації здорового способу життя серед школярів?

14. Які форми співпраці поліції з адміністрацією закладів освіти є найбільш ефективними?

15. Яким чином організовується взаємодія поліції з органами влади та громадськими формуваннями?

16. Як реагують поліцейські при зверненнях дітей щодо порушень або насильства?

17. Які дії здійснюються у випадку загрози нападу на заклад освіти або надзвичайних ситуацій?

18. Які правила професійного спілкування використовують поліцейські у сфері освітньої безпеки та для оформлення паспорта безпеки закладів освіти?

Теми для презентацій та повідомлень:

1. Превентивна діяльність поліції як інструмент формування безпечного освітнього простору в умовах інформаційного суспільства.

2. Булінг та мобінг у навчальних закладах: сучасні методи виявлення та профілактики.

3. Профілактика шкідливих звичок серед неповнолітніх.

4. Національно-патріотичне виховання та превентивна діяльність поліції: синергія освітніх та правових механізмів.

5. Алгоритми реагування поліції у кризових ситуаціях у закладах освіти: ризики та стратегічні підходи.

6. Професійне спілкування та психологічні аспекти роботи поліцейських у сфері освітньої безпеки.

7. Міжвідомча взаємодія правоохоронців, адміністрації закладів освіти та громадськості у забезпеченні безпечного навчального середовища.

8. Сучасні технології в превентивній діяльності: цифрові інструменти моніторингу безпеки дітей.

9. Паспорти безпеки закладів освіти як механізм управління ризиками та підвищення ефективності превентивних заходів.

Література:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-ВР>

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

3. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

5. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>

6. Про права дитини: Конвенція Міжнародний документ від 20.11.1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text

7. Про реалізацію експериментального проекту щодо посилення безпеки освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти в умовах правового режиму воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.11.2024 № 1245. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1245-2024-%D0%BF#Text>

8. Про затвердження Методики оцінки ризиків безпеки в системі освіти, пов'язаних із збройною агресією Російської Федерації проти України: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.08.2024 № 866. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2024-%D0%BF#Text>

9. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти: Наказ МВС України від 01.10.2024 № 663. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1590-24#Text>

10. Про затвердження Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти: Наказ МВС та МОН України від 18.08.2023 № 685/1013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1583-23#Text>

11. Про затвердження Порядку взаємодії закладів освіти, територіальних органів ДСНС і Національної поліції щодо функціонування класів безпеки: Наказ МОН та МВС України від 20.11.2023 № 1436/940. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2117-23#Text>

12. Про затвердження Інструкції з організації профілактичної роботи в закладах освіти: Наказ МВС та МОН України від 07.12.2017 № 1092/1495. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text>

13. Про організацію надання психологічної допомоги дітям: Наказ МОЗ України від 30.12.2019 № 678. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0126-24#Text>

14. Про деякі питання створення та функціонування класів безпеки у закладах освіти: Наказ МОН України від 10.02.2023 № 135. URL: <https://mon.gov.ua/npa/deyaki-pitannya-stvorennnya-ta-funkcionuvannya-klasiv-bezpeki-u-zakladah-osviti>

15. Про затвердження Положення про Управління організації служби освітньої безпеки Національної поліції України : наказ Національної поліції України від 12.04.2024 № 398.

Основні джерела:

1. Бугайчук К. Л., Шеремет К. Ю. Правовий статус служби освітньої безпеки Національної поліції України. *Право і безпека*. 2025. № 1 (96). С. 78–89.

2. Баско А. Запровадження проекту «Офіцер служби освітньої безпеки» як форма взаємодії органів місцевого самоврядування з поліцією в період режиму воєнного стану. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 1 (128). С. 240-248.

3. Берендєєва А. І. Профілактична діяльність Національної поліції в закладах освіти. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 2. С. 679-682

4. Ситник Н. В., Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Чишко К. О. Діяльність інспекторів служби освітньої безпеки щодо попередження та реагування на випадки булінгу в закладах загальної середньої освіти : наук.-метод. рек. Харків : ХНУВС, 2024. 73 с.

5. Телевна В. Адміністративно-правовий статус служби освітньої безпеки Національної поліції України. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2025. №1. С.331-336.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

1. Поняття та загальна характеристика підрозділів превентивної діяльності Національної поліції.

2. Нормативно-правове регулювання діяльності підрозділів превентивної діяльності Національної поліції.

3. Принципи діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності.

4. Завдання та повноваження підрозділів поліції превентивної діяльності.

5. Структура підрозділів поліції превентивної діяльності центрального апарату Національної поліції України.

6. Структура підрозділів поліції превентивної діяльності територіальних управлінь Національної поліції України.

7. Правові засади забезпечення прав людини в діяльності підрозділів поліції превентивної діяльності.

8. Міжнародні стандарти дотримання прав людини в діяльності поліції превентивної діяльності.

9. Поняття та ознаки превентивної діяльності Національної поліції.

10. Характеристика загальної профілактики та особливості її впровадження.

11. Сутність індивідуальної профілактики та специфіка її застосування.

12. Методи реалізації превентивних заходів, у тому числі метод переконання та виховного впливу.

13. Методи примусового характеру у превентивній діяльності поліції.

14. Форми взаємодії поліції з державними інституціями, громадськими об'єднаннями та суспільством у сфері профілактики правопорушень.

15. Зарубіжний досвід реалізації превентивних поліцейських заходів та перспективи його використання в Україні.

16. Поняття та сутність діяльності патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

17. Основні завдання патрульної поліції у сфері контролю за дотриманням правил дорожнього руху.

18. Нормативно-правове регулювання діяльності патрульної поліції у сфері безпеки дорожнього руху.

19. Форми та методи роботи патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

20. Організація несення служби патрульними поліцейськими та особливості дислокації нарядів для попередження ДТП.

21. Використання технічних засобів контролю, у тому числі приладів фото- та відеофіксації порушень.

22. Особливості застосування лазерних вимірювачів швидкості «TruCAM LTI 20/20» та інших технічних засобів.

23. Застосування автоматизованої системи фіксації правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

24. Порядок зупинки транспортних засобів та перевірки документів водіїв.

25. Дії патрульних під час виявлення порушень ПДР та порядок оформлення адміністративних матеріалів.

26. Особливості складання протоколів і постанов, у тому числі за порушення, зафіксовані в автоматичному режимі.

27. Організація проведення огляду водіїв на стан алкогольного чи наркотичного сп'яніння та порядок відсторонення від керування.

28. Алгоритм дій патрульних поліцейських на місці дорожньо-транспортної пригоди.

29. Взаємодія патрульної поліції з іншими органами та громадськими організаціями у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

30. Поняття та правові основи діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад.

31. Система та структура діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад.

32. Основні завдання, обов'язки та напрями роботи дільничних офіцерів поліції.

33. Особливості діяльності поліцейських офіцерів громад.

34. Правовий статус дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади.

35. Організація та планування роботи дільничного офіцера поліції на поліцейській дільниці.

36. Адміністративна діяльність дільничних офіцерів поліції: поняття, завдання та форми.

37. Методи адміністративної діяльності дільничних офіцерів поліції.

38. Особливості роботи дільничних офіцерів поліції в умовах дії правового режиму воєнного стану.

39. Поняття та види превентивної діяльності дільничного офіцера поліції.

40. Порядок постановки осіб на превентивний облік та особливості контролю за ними.

41. Здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі.

42. Реалізація заходів контролю у сфері дозвільної системи та за особами, що перебувають під домашнім арештом.

43. Адміністративно-юрисдикційна діяльність дільничного офіцера поліції: характеристика та особливості.

44. Взаємодія дільничних офіцерів поліції з населенням та реалізація концепції «Community Policing».

45. Поняття, правові основи, система та структура діяльності підрозділів ювенальної превенції.

46. Основні завдання, обов'язки та напрями діяльності підрозділів ювенальної превенції.

47. Особливості організації та функціонування підрозділів ювенальної превенції в структурі Національної поліції.

48. Управління та координація роботи підрозділів ювенальної превенції.

49. Ведення профілактичного обліку дітей, які вчинили правопорушення, та порядок його здійснення.

50. Заходи щодо профілактики правопорушень, учинених дітьми або стосовно дітей.

51. Організація роботи підрозділів ювенальної превенції у випадках зникнення дитини безвісти.

52. Алгоритм розшуку безвісти зниклих дітей на території України та особливості взаємодії з іншими структурами.

53. Міжнародний досвід діяльності поліції у сфері розшуку зниклих дітей та можливості його застосування в Україні.

54. Поняття дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, та критерії їх визначення.

55. Основні суб'єкти, що здійснюють роботу з дітьми у складних життєвих обставинах, та їх повноваження.

56. Роль поліції серед суб'єктів роботи з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах.

57. Методика «Зелена кімната» та особливості її застосування у роботі з дітьми, що постраждали від злочинів.

58. Реагування підрозділів ювенальної превенції на випадки булінгу, домашнього насильства та особливості опитування дітей.

59. Основні напрями взаємодії підрозділів ювенальної превенції з іншими органами влади, громадами, міжнародними організаціями та громадськістю.

60. Поняття, ознаки, форми та наслідки домашнього насильства.

61. Основні причини вчинення домашнього насильства та фактори ризику.

62. Міжнародні та європейські стандарти протидії домашньому насильству та практика Європейського суду з прав людини.

63. Національне законодавство у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та напрями реалізації державної політики.

64. Оцінка ризиків вчинення домашнього насильства та порядок її проведення.

65. Порядок винесення термінового заборонного припису та обмежувального припису стосовно кривдника.

66. Процедура взяття на профілактичний облік кривдників, проведення профілактичної роботи та зняття з обліку.

67. Направлення кривдника на проходження програми для кривдників та види відповідальності за порушення у цій сфері.

68. Особливості кваліфікації адміністративних правопорушень, пов'язаних із домашнім насильством.

69. Стадії, строки та заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з домашнім насильством.

70. Особливості складання процесуальних документів та формування матеріалів у справах про домашнє насильство.

71. Алгоритм дій поліцейських під час реагування на заяви та повідомлення про домашнє насильство.

72. Забезпечення особистої безпеки поліцейських при викликах щодо домашнього насильства та особливості комунікації з учасниками конфлікту.

73. Основні суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання домашньому насильству, та характеристика взаємодії між ними.

74. Взаємодія органів Національної поліції зі спеціально уповноваженими органами та спеціалізованими службами підтримки постраждалих осіб.

75. Правове регулювання діяльності підрозділів із контролю за обігом зброї та основні нормативні акти у сфері дозвільної системи.

76. Основні завдання та повноваження підрозділів з контролю за обігом зброї.

77. Порядок контролю за дотриманням юридичними особами правил дозвільної системи.

78. Особливості погодження укладання трудових договорів на роботи, пов'язані з виготовленням і використанням зброї та вибухових матеріалів.

79. Облік предметів, матеріалів і речовин, підприємств, майстерень і лабораторій, що підпадають під дію дозвільної системи.

80. Порядок придбання, зберігання, перевезення та використання зброї і боєприпасів юридичними особами.

81. Особливості придбання, зберігання та носіння зброї фізичними особами.

82. Умови та порядок використання пристроїв для відстрілу патронів несмертельної дії та зазначених патронів окремими категоріями громадян.

83. Порядок обліку власників зброї та пристроїв для відстрілу патронів несмертельної дії.

84. Адміністративно-юрисдикційна діяльність підрозділів у сфері дозвільної системи та особливості складання протоколів.

85. Основні види дозволів у сфері обігу зброї та характеристика процедур їх отримання.

86. Правове регулювання функціонування підрозділів поліції особливого призначення.

87. Основні завдання та функції підрозділів поліції особливого призначення у забезпеченні публічної безпеки та порядку.

88. Особливості управління підрозділами поліції особливого призначення під час масових заходів.

89. Порядок формування та комплектування підрозділів поліції особливого призначення.

90. Права та обов'язки командирів і керівників підрозділів поліції особливого призначення при плануванні заходів.

91. Обов'язки поліцейських підрозділів особливого призначення щодо попередження масових заворушень.

92. Повноваження та специфіка організації роботи поліції діалогу при підготовці до масових заходів.

93. Визначення та класифікація масових заходів, їх загальна характеристика та ризики.

94. Етапи підготовки та періоди роботи поліції під час проведення масових заходів.

95. Особливості скандинавської моделі забезпечення порядку та можливості її застосування в Україні.

96. Завдання поліції щодо забезпечення безпеки під час футбольних матчів та інших спортивних заходів.

97. Відповідальність учасників і організаторів за порушення правил проведення масових заходів та алгоритм дій поліції.

98. Правові та організаційні основи діяльності поліцейських підрозділів Служби освітньої безпеки.

99. Основні завдання та повноваження підрозділів Служби освітньої безпеки у закладах освіти.

100. Права та обов'язки дитини, її батьків або осіб, що їх замінюють, у сфері безпеки в закладах освіти.

101. Булінг і мобінг у навчальному середовищі: поняття, форми прояву та ознаки.

102. Методи виявлення та припинення булінгу і мобінгу поліцейськими підрозділами.

103. Запобігання жорстокому поведінню з дітьми та профілактика шкідливих звичок у підлітків.

104. Організація та проведення інтерактивних просвітницько-профілактичних занять для учнів різного віку.

105. Залучення учнівської молоді до просоціальних заходів, формування національно-патріотичного виховання та популяризації здорового способу життя.

106. Особливості взаємодії підрозділів Служби освітньої безпеки з іншими підрозділами поліції, адміністрацією шкіл та органами влади.

107. Алгоритм реагування поліцейських на звернення дитини щодо загроз у школі або булінгу.

108. Дії поліцейських у разі виявлення фактів нещасних випадків, правопорушень або нападів на заклад освіти.

109. Порядок дій поліцейських у надзвичайних ситуаціях (пожежа, замінування, «Повітряна тривога», евакуація, виявлення вибухонебезпечних предметів).

110. Кваліфікаційні вимоги до поліцейських офіцерів Служби освітньої безпеки та особливості їх професійного спілкування.

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛІ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-ВР>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
4. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
5. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 №3782-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12#Text>
6. Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів: Закон України від 08.07.2011 №3673-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3673-17>
7. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 № 5207-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17>
8. Про ратифікацію Європейської Конвенції «Про насильство та неналежну поведінку з боку глядачів під час спортивних заходів, і зокрема футбольних матчів»: Закон України від 15.11.2001. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_003
9. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 № 1835-III URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>
10. Про дорожній рух: Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>
11. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
12. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 № 1550- III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>
13. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
14. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>
15. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
16. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
17. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
18. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
19. Про Національну гвардію: Закон України від 13.03.2014 № 876-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>
20. Про права дитини: Конвенція Міжнародний документ від 20.11.1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
21. Про затвердження Методики оцінки ризиків безпеки в системі освіти, пов'язаних із збройною агресією Російської Федерації проти України: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.08.2024 № 866. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2024-%D0%BF#Text>
22. Про затвердження Положення про дозвільну систему. Постанова Кабінету міністрів від 12.10.1992 № 576. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92>
23. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-п>
24. Про затвердження Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 № 1456. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1456-2021-%D0%BF#Text>
25. Про затвердження Порядку придбання, зберігання, перевезення і використання спортивної зброї, боєприпасів до неї, утримання стрілецьких тирів, стрільбищ та стендів: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 №1207. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-2018>
26. Про реалізацію експериментального проекту щодо посилення безпеки освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти в умовах правового режиму воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.11.2024 № 1245. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1245-2024-%D0%BF#Text>
27. Про деякі питання створення та функціонування класів безпеки у закладах освіти: Наказ МОН України від 10.02.2023 № 135. URL: <https://mon.gov.ua/npa/deyaki-pitannya-stvorenniya-ta-funkcionuvannya-klasiv-bezpeki-u-zakladah-osviti>
28. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text>
29. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23.05.2017 № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17#Text>

30. Про затвердження Інструкції з організації профілактичної роботи в закладах освіти: Наказ МВС та МОН України від 07.12.2017 № 1092/1495. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text>

31. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20>

32. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти: Наказ МВС України від 01.10.2024 № 663. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1590-24#Text>

33. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: Наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

34. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : Наказ МВС України від 06.11.2015 №1376. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>

35. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі : Наказ МВС України від 07.11.2015 № 1395. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15>

36. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю: Наказ МВС України від 01.02.2016 № 70. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-16>

37. Про затвердження Інструкції про організацію та несення служби з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України: Наказ МВС України від 24.12.2019 №1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0195-20#Text>

38. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: Наказ МВС від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>

39. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: Наказ МВС України, МОЗ України від 09.11.2015 № 1452/735. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15>

40. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності:

Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#n14>

41. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України від 26.01.2016 № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0260-16>

42. Про затвердження Положення про підрозділи поліції особливого призначення: Наказ МВС України від 04.12.2017 № 987. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1565-17#Text>

43. Про затвердження Положення про функціональну підсистему «Єдиний реєстр зброї» єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ: Наказ МВС від 10.01.2022 № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-22#n14>

44. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19>

45. Про затвердження Порядку взаємодії закладів освіти, територіальних органів ДСНС і Національної поліції щодо функціонування класів безпеки: Наказ МОН та МВС України від 20.11.2023 № 1436/940. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2117-23#Text>

46. Про затвердження порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку : Наказ МВС України від 10.08.2016 № 773. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16#Text>

47. Про затвердження Порядку організації і проведення правової та спеціальної підготовки членів громадських формувань з охорони громадського порядку: Наказ МВС України від 09.03.2023 № 172. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0502-23#Text>.

48. Про затвердження Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу у разі нападу або ризику нападу на заклад освіти: Наказ МВС та МОН України від 18.08.2023 № 685/1013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1583-23#Text>

49. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: Наказ МВС України від 15.11.2017 № 930. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

50. Про затвердження Типового положення про управління організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування головних управлінь Національної поліції України в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях, м. Києві: Наказ Національної поліції України від 23.12.2024 № 1345.

51. Про організацію діяльності приймальників-розподільників для дітей органів Національної поліції України: Наказ МВС України від 03.07.2017 № 560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0926-17#Text>

52. Про організацію надання психологічної допомоги дітям: Наказ МОЗ України від 30.12.2019 № 678. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0126-24#Text>

53. Про організацію службової діяльності поліції охорони з питань забезпечення фізичної охорони об'єктів: Наказ МВС України 07.07.2017 №577. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0989-17#Text>

54. Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану: Наказ МВС України від 01.03.2022 № 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0273-22#n14>

55. Про затвердження Положення про Управління організації служби освітньої безпеки Національної поліції України : наказ Національної поліції України від 12.04.2024 № 398.

Основні джерела:

1. Авраменко С.М., Мельник А.Р. Портрет жертви домашнього насильства та його особливості в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*, Серія ПРАВО. 2024. Випуск 81: частина 2. С. 244–249.

2. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану: довідник / Безпалова О. І., Чишко К. О., Бахаєва А. С., Макаренко В. С.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Харків, 2022. 105 с.

3. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України : монографія / С. М. Гусаров, О. Ю. Салманова, А. Т. Комзюк та ін. Харків : Факт, 2022. 452 с.

4. Актуальні проблеми протидії домашньому насильству : навчальний посібник / А. Б. Блага, О. С. Тунтула, О. О. Кочемировська ; за заг. ред. А. Б. Благої. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 208 с.

5. Алгоритм дій наряду поліції при ДТП (науково-практичний poradnik). А.В. Червінчук, Є.О. Пилипенко, Ю.Ю. Атаманенко. Київ: ВД «Дакор», 2021. 42 с.

6. Алгоритми дій працівників патрульної поліції на місці події (у схемах): навч. посібник / Р.Г. Валєєв, О.О. Мислива, В.В. Фурса, Ю.В. Герасимчук. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 140 с.

7. Андрусяк І. П. Запобігання та протидія домашньому насильству: теоретико-правове дослідження: дис. ... д-ра юрид. наук за спец. 12.00.01. Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2024. 641 с.

8. Афонін Д. С., Боксгорн А. В. Особливості забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 224-230.

9. Баєва Л. В., Назаренко П. Г., Кожушко О. О. Адміністративно-правові інструменти Community Policing в Україні: вивчення європейського досвіду. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. №38. С. 268-274.

10. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів: навчально-методичний посібник. Одеса: Фенікс, 2020. 251 с.

11. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація правоохоронної діяльності Національної поліції України: навчально-методичний посібник для студентів І курсу магістратури заочної форми навчання. Одеса: Фенікс, 2020. 218 с.

12. Баско А. Запровадження проєкту «Офіцер служби освітньої безпеки» як форма взаємодії органів місцевого самоврядування з поліцією в період режиму воєнного стану. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 1 (128). С. 240-248.

13. Батраченко О.В. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України щодо забезпечення публічної безпеки і порядку : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Суми, 2017. 218 с.

14. Беззубов Д. О. Управлінська та поліцейська діяльність органів виконавчої влади в сфері забезпечення суспільної безпеки. *Dictum factum*. 2023. № 1. С. 86-97.

15. Безпалова О. І. Особливості впровадження практики медіації в діяльність органів поліції щодо профілактики випадків насильства у дитячому середовищі. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2019. № 2. С.21-25.

16. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій: навчальний посібник / Грибан В.Г., Фоменко А.Є., Казначеев Д.Г., Бойко О.І. / за заг. ред. Грибана В.Г. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.

17. Берендєєва А. І. Профілактична діяльність Національної поліції в закладах освіти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 2. С. 679-682

18. Бондар В.В. Дільничні офіцери поліції та поліцейські громади: реалії сьогодення. *Юридичний бюлетень*. 2020. Вип. 15. С.53-56.

19. Бугайчук К. Л. Підготовка працівників поліції у зарубіжних країнах: інформ.-практ. довід.: ч. 1 / К. Л. Бугайчук; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. 140 с.

20. Бугайчук К. Л. Підготовка працівників поліції у зарубіжних країнах: інформац.-практ. довід.: ч.2 / К. Л. Бугайчук; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 168 с.

21. Бугайчук К. Л., Шеремет К. Ю. Правовий статус служби освітньої безпеки Національної поліції України. *Право і безпека*. 2025. № 1 (96). С. 78–89.

22. Будь О.А. Адміністративно-превентивні поліцейські заходи: дис. ... докт. філософії: 081 право. Харків: ХНУВС, 2021. 264 с.

23. Вітвіцький С.С. Забезпечення безпеки дорожнього руху поліцейськими груп реагування патрульної поліції: наук.-практ. посіб.; Донець. держ. ун-т внутр. справ. Одеса : Гельветика, 2022. 151 с.

24. Вітвіцький С.С., Захарченко А.М., Бобкова А.Г., Алфьоров С.М. Правові форми взаємодії органів і підрозділів Національної поліції з органами місцевого самоврядування у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку : монографія. Київ: Алерта, 2024. 206 с.

25. Волокітенко І. О. Шляхи вдосконалення діяльності превентивних підрозділів Національної поліції України у сфері дотримання прав та свобод людини. *Правова позиція*. 2020. № 4 (29). С. 73-77.

26. Гурковська К. А. Взаємодія дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громади з підрозділами ювенальної превенції у сфері захисту прав дітей. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Вип. 74 (2). С. 55-59.

27. Гусаров С. М. Особливості адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху підрозділами патрульної поліції в умовах воєнного стану в Україні. *Європейські перспективи*. 2023. № 3. С. 179-185.

28. Гуцуляк О. А. Щодо становлення інституту «Поліцейського офіцера громади» в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. №5. С. 101-106.

29. Денисова А. В. Забезпечення публічної безпеки і порядку органами Національної поліції України під час проведення масових заходів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 580-582.

30. Денисюк М. М. Діяльність ювенальної превенції України щодо протидії булінгу у шкільному середовищі. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. №39. С.117-123.

31. Джафарова О. В. Місце Національної поліції України у системі суб'єктів запобігання та протидії булінгу. *Право і безпека*. 2021. №3(82). С. 113-121.

32. Діяльність Національної поліції у сфері дозвільної системи: навчальний посібник / С.Г. Братель, В. М. Галунько, А.Г. Пишна та ін. Одеса. ОДУВС 2024. 192 с.

33. Діяльність Національної поліції у сфері дозвільної системи : навчальний посібник / Д. В. Кіблик, Ю. М. Ковальчук, О. М. Мердова та ін. Кропивницький : ДонДУВС ; Харків : Факт, 2024. 221с.

34. Дмитрашук О. С. Запобігання домашньому насильству підрозділами Національної поліції України: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2021. 228 с

35. Дмитрик Р. В. Адміністративно-правовий статус поліцейського в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ: НАВС, 2021. 204 с.

36. Довідник працівника поліції превентивної діяльності: навч. посібник / кер. авт. кол. А.Є. Фоменко. Дніпро: ДДУВС, 2018. 180 с.

37. Дрок І. С. Організація діяльності дільничних офіцерів поліції : навч. посіб. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2022. 248 с.

38. Дрок І.С. Кадрова політика Національної поліції України в умовах війни. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Випуск 70. С. 318-323.

39. Дронік Д.С. Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції в Україні. дис. ... доктор філософії: 081 право. Кропивницький: ДонДУВС, 2023. 241 с.

40. Дронік Д.С. Завдання та функції патрульної поліції як структурного підрозділу Національної поліції України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2021. №3. С. 98-103.

41. Дронік Д.С. Напрями адміністративної поліцейської діяльності патрульної поліції. *Правовий часопис Донбасу*. 2022. №2(79). С. 64-70.

42. Дронік Д.С. Поняття та зміст адміністративно-правових засад діяльності патрульної поліції в Україні. *Право і суспільство*. 2022. №4. С. 293-298.

43. Дронік Д.С., Мердова О.М. Д Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції в Україні : монографія. Київ : ВД «Дакор», 2023. 252 с.

44. Дубенко О. М. Публічна безпека і порядок як комплексне явище в поліцейській діяльності. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 1. С. 138-142.

45. Дудченко В. В. Адміністративно-правові засади взаємодії органів ювенальної превенції та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання правопорушенням у дитячому середовищі : дис. ... д-ра філософії: 081. Суми, 2022. 238 с.

46. Дудченко В. В. Діяльність владних структур у питаннях профілактики правопорушень у дитячому середовищі. *Юридичний вісник*. 2020. № 1. С. 306-311.

47. Дудченко В. В. Поняття і адміністративно-правові засади діяльності органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та їх повноваження у сфері роботи з неповнолітніми. *Держава та регіони*. 2019. № 1. С. 80-84.

48. Дудченко В. В. Принципи взаємодії органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та ювенальної превенції у сфері запобігання правопорушенням серед неповнолітніх. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. № 2. С. 47–50.

49. Дулгер В. В. Особливості правового регулювання обігу зброї в умовах дії надзвичайних адміністративно-правових режимів. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 3. С. 140-144.

50. Забезпечення надання правових послуг особам, постраждалим від домашнього насильства : практич. посіб. для надавачів правової допомоги / К. Л. Бойчук, С. М. Бреус, Т. І. Бугаєць та ін.; за заг. ред. А.Б. Благої. Київ, 2023. 136 с.

51. Запобігання та протидія домашньому насильству: підручник / О.В. Ковальова, А.І. Берендєєва. Одеса: ОДУВС, 2022. 368 с.

52. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти: навчально-методичний посібник / Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. К.: ФОП Нічога С.О. 2020.196 с.

53. Зеленський Є. С. Роль Національної поліції у забезпеченні прав дитини під час дії правового режиму воєнного стану в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 2. С. 452–456.

54. Зеленський Є. С., Карпенко О. М. Адміністративно-правовий статус підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України. *Публічне право*. 2021. № 1 (41). С. 63–70.

55. Избаш К. С., Домброван Н.В., Нормативно-правове забезпечення взаємодії Національної поліції України з громадськістю та населенням на засадах партнерства. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. № 1-2. С. 241-246.

56. Іщенко І. В. Community policing як «дорожня карта» здійснення превентивної діяльності Національною поліцією в об'єднаній територіальній громаді. *Держава та регіони*. Серія: Право. 2023. № 4 (82). Том 2. С. 121-127.

57. Іщенко І. В. Дослідження місця підрозділів Національної поліції в системі органів і служби у справах дітей щодо здійснення ювенальної превенції. *Право і суспільство*. 2022. № 4. С. 308-314.

58. Іщенко І. В. Завдання Національної поліції України як суб'єкта реалізації превентивної функції держави. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2021. № 4 (95). С. 118-127.

59. Іщенко І. В. Заходи спрямовані на посилення превентивної діяльності Національної поліції у сфері забезпечення дозвільної системи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 2. С. 753-756.

60. Іщенко І. В. Превентивна діяльність Національної поліції з ювенальної превенції. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2022. № 3 (98). С. 121-132.

61. Іщенко І. В. Превентивна діяльність Національної поліції у сфері забезпечення дозвільної системи : питання сьогодення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 240-244.

62. Іщенко І. В. Превентивна діяльність поліцейського офіцера громади як запорука безпекової складової територіальної громади. *Право та державне управління*. 2022. № 2. С. 103-108

63. Іщенко І. В. Принципи превентивної діяльності Національної поліції України: значення та особливості. *Право та державне управління*. 2022. № 4. С. 79-84.

64. Іщенко І. В. Превентивна діяльність Національної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. *Право і суспільство*. 2022. №6. С.171-177.

65. Іщенко І.В. Адміністративно-правові засади здійснення підрозділами Національної поліції України ювенальної превенції : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07. / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 212 с.

66. Кейдалюк В. О. Міжнародний досвід взаємодії поліції та громадськості. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. №1-2. С. 94-98.

67. Кобрусєва Є.А. Дозвільна система як один із засобів забезпечення суспільної безпеки та громадського порядку. *Правові новели*. 2022. №18. С. 113-116.

68. Комірчий П.О. Публічна служба в правоохоронній сфері України: теорія та практика: монографія. Київ : Маслаков, 2020. 476 с.

69. Кононець В.П. Організація діяльності підрозділів ювенальної превенції органів Національної поліції щодо захисту прав та законних інтересів дітей : навч. посіб. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 102 с.

70. Контроль за обігом зброї на об'єктах дозвільної системи Національної поліції: метод. рек. / В.Л. Костюк, Є.М. Корж, В.І. Мотиль та ін. К. : Нац. акад. внутр. справ, 2018. 36 с.

71. Кравченко І.С. Основи управління в Національній поліції: навчальний посібник. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 212 с.

72. Крижановська О. В., Медведенко С. В. Пріоритет руху транспортних засобів, які мають на це право, як засіб запобігання дорожньо-транспортних пригод. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. №1. С.141-147.

73. Крижановська О. В. Форми реалізації взаємодії Національної поліції з органами публічної влади у сфері забезпечення правопорядку. *Право і державне управління*. 2020. № 1. Т. 1 С. 78-84.

74. Крижановська О.В. Взаємодія Національної поліції з силами безпеки та оборони як основа правопорядку в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. №7. С.401-405.

75. Крижановська О.В., Цехан Д.М. Дисциплінарна відповідальність поліцейських, відряджених до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання: погляд на проблему. *Правові новели*. 2023. № 20. С.177-184.

76. Кройтор О. М. Адміністративно-правовий статус патрульної поліції як суб'єкта профілактики правопорушень: дис. ... докт. філософії. 081 право. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 208с.

77. Кройтор О. М. Завдання патрульної поліції для профілактики правопорушень. *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 10/1. С. 27-31.

78. Кройтор О. М. Нормативно-правове забезпечення взаємодії патрульної поліції з іншими суб'єктами профілактики правопорушень. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Випуск 73, Частина 2. С. 38-42.

79. Кройтор О. М. Форми взаємодії патрульної поліції з іншими суб'єктами профілактики правопорушень. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 10. С. 422-425.

80. Кубасенко А. В. Інноваційні підходи до стратегічного управління як фактор оптимізації поліцейської діяльності. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2024. № 3 (11). С.3-10.

81. Кубасенко А. В. Стратегічне управління як ключовий фактор ефективності поліцейської діяльності. *Право та державне управління*. 2024. №2. С.71-76.

82. Кубасенко А.В. Взаємодії поліції та суспільства в сфері реалізації правоохоронної функції. *Юридичний вісник*. 2020. № 2. С.81-87.

83. Кубаєнко А.В. Довіра до органів Національної поліції як ключовий фактор ефективності правоохоронної системи. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. №6(1). С.221-226.

84. Кубаєнко А.В. Ефективність адміністрування в органах Національної поліції: алгоритм оцінки. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2023. № 2(6). С.11-17.

85. Кубаєнко А.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки ефективності діяльності правоохоронних органів: погляд на проблему. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 202-208.

86. Кубаєнко А.В. Сучасні підходи до модернізації правоохоронної системи в умовах цифрової трансформації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2022. № 56. С.122-126

87. Кубаєнко А.В. Теоретико-прикладні питання адміністративно-юрисдикційної діяльності поліцейських. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. №1. С.75-78.

88. Кубаєнко А. В. Ювенальна превенція в умовах воєнного стану: індикатори ефективності захисту прав дитини та напрями вдосконалення. *Захист прав дитини в умовах військової агресії*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 27 червня 2025 р.). Одеса : ОДУВС, 2025. С. 73-75

89. Кубаєнко А. В. Критерії та підходи до оцінки ефективності діяльності поліції: досвід азійських країн. Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. Одеса : Фенікс, 2025. Т. 1. С. 359-362.

90. Кучеровський О. Розробка теоретичних засад регулювання поліцейських послуг у сфері публічної безпеки. *Slovak international scientific journal*. 2024. № 85. С. 100-104

91. Лебедева Н. Реформування підрозділу дільничних офіцерів поліції за проектом «Поліцейський офіцер громади» в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №9. С.137-140.

92. Макарчук В. В. Дозвільні процедури національної поліції України при реалізації державної політики у сфері національної безпеки і оборони. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2022. № 2 (4). С. 87-91.

93. Медведенко С. В., Медведенко Н. В. Засади стратегічного управління в умовах воєнного стану в органах та підрозділах Національної поліції України. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С. 200-206.

94. Медведенко С. В. Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності : дис. ... докт. філос. / Одеський державний університет внутрішніх справ, Одеса, 2020. 283 с.

95. Медведська В. В. Правові засади захисту жінок від домашнього насильства : дис. ... д-ра філософії : 081. Київ. 2022. 276 с.

96. Мердова О. М. Адміністративно-правовий статус дільничного офіцера поліції та поліцейського офіцера громади. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 3. С. 135-144.

97. Миронюк Р.В. Особливості здійснення контролю поліцією за обігом вогнепальної зброї в умовах воєнного стану. *Юридичний бюлетень*. 2022. Вип. 26. С.158-166.

98. Мороз О. Б. Довідник ювенального поліцейського. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 388 с.

99. Мороз О. Б., Хатнюк Ю. А Роль органів національної поліції в запобіганні та протидії домашньому насильству. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2023. Вип. 80: частина 2. С. 88-94.

100. Музичук О., Невядовський В. Найда В. Напрямки вдосконалення діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2023. №(1). С.5-12.

101. Муляр Г. В. Діяльність органів Національної поліції України в умовах правового режиму воєнного стану. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2023. № 61. С. 130-133.

102. Мураненко К.Ю. Зарубіжний досвід профілактики правопорушень серед неповнолітніх. *Психологічний часопис*. 2019. № 2(22). С. 85-98.

103. Назар Ю. С., Йосифович Д. І., Хатнюк Ю. А., Мороз О. Б. Актуальні проблеми організації охорони громадського порядку : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 204 с.

104. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» / за заг. ред. К.Б. Левченко, К.В. Павліченко, В. В. Чернея. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 396 с.

105. Новіченко А. Організаційно-правові форми взаємодії поліції і територіальних громад в умовах воєнного стану. *Наше право*. 2022. № 4. С. 11-19.

106. Новіченко А. Спеціальні форми взаємодії поліції і населення в охороні правопорядку. *Право.іа*. 2023. № 3. С.102-108.

107. Організація діяльності підрозділів ювенальної превенції: навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2022. 204с.

108. Організація діяльності поліцейських офіцерів громади в місті: практичний посібник / К.Л. Бугайчук, В.М. Василенко, К.О. Чишко, А.С. Бахаєва; за заг. ред. К.Л. Бугайчука Х.: ХНУВС, 2024. 87 с.

109. Організація охорони громадського (публічного) порядку за скандинавською моделлю : навч. посіб. (практикум) / К. В. Бахчев, Р. Ю. Молчанов, В. В. Фурса та ін.; Дніпро: ДДУВС, 2023. 172 с.

110. Павленко Т.А., Корабель М.Г. Домашнє насильство щодо дітей в умовах війни. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 10. С. 486-488.

111. Парасюк В. М., Демків Р. Я., Когут В. М. Безпека дорожнього руху : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 340 с.

112. Парханов Г. Р. Адміністративно-правові засади превентивної діяльності Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 238 с.

113. Пелех М.І. Адміністративно-правові засади здійснення адміністративного примусу органами Національної поліції України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Науково-дослідний інститут публічного права. Київ, 2021. 229 с.

114. Пісоцька К. О. Діяльність підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: адміністративно-правовий аспект : монографія. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2023. 158 с.

115. Поливанюк В.Д. Особливості діяльності підрозділів Національної поліції під час запровадження воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №6. С. 444-446.

116. Поліцейська (адміністративна) діяльність : навч. посіб. / за заг. ред. О. І. Безпалової; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 396 с.

117. Поліцейська діяльність : підручник / С. С. Вітвіцький, В. С. Тулінов, О. М. Мердова та ін.; за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Київ : ВД Дакор, 2021. 372 с.

118. Попович С.М. Видача суб'єктам господарювання документів дозвільного характеру органами Національної поліції. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. №3, ч.2. С.208-212.

119. Проведення у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчі Національній поліції України (збірник презентаційних слайдів): навч. посіб. / колавторів: К.В. Бахчев, Р.В. Миронюк, А.О. Собакарь та ін. Дніпро: ДДУВС, 2021. 126 с.

120. Протидія домашньому насильству органами Національної поліції: метод. посіб. / С.В. Альошкін, О.В. Даценко, К.Л. Бугайчук та ін. Харків: Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2019. 93с.

121. Путівник уповноважених осіб/відповідальних працівників місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії домашньому насильству: практичний посібник / за заг. ред. А.Б. Блага К.: ФОП Клименко, 2020. 104 с.

122. Радванський І., Євтушенко І. Особливості організації взаємодії частин і підрозділів Національної гвардії України, Національної поліції України та інших правоохоронних органів у сфері охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки. *Честь і закон*. 2021. № 77, Том 2. С.52-57.

123. Роль і завдання поліції в місцевій системі запобігання та протидії домашньому насильству: посіб. за заг. ред. А.Б. Благої. К., 2023. 221с.

124. Саббатовський В. Ю. Місце, роль і взаємодія Національної поліції України в системі суб'єктів протидії домашньому насильству. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 9. С. 251-254.

125. Ситник Н. В., Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Чишко К. О. Діяльність інспекторів служби освітньої безпеки щодо попередження та реагування на випадки булінгу в закладах загальної середньої освіти : наук.-метод. рек. Харків : ХНУВС, 2024. 73 с.

126. Солнцева Х.В. Деякі питання щодо організації міжвідомчої взаємодії органів Національної поліції з іншими правоохоронними органами (інтегрована організація поліцейської діяльності). *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2021. №2. С. 131-135

127. Солнцева Х.В. Стан наукової розробленості проблематики сучасної поліцейської діяльності. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. Вип.6. С.116-122.

128. Солнцева Х.В. Шляхи запровадження національної концепції інтегрованої організації поліцейської діяльності. *Проблеми законності*. 2021. Вип.155. С. 146-165.

129. Стариченко А.О. Аспекти становлення міжнародного права у сфері охорони прав дітей. *Наше право*. №1. 2020. С.47-54.

130. Стариченко А.О. Діяльність Національної поліції по охороні прав дітей в Україні: адміністративно-правові аспекти : дис. ... д-ра філос.: 081 право / МВС України, Одес. держ. у-т внутр. справ. Одеса, 2022. 263 с.

131. Стариченко А.О. Органи і служби в справах дітей у системі органів публічного адміністрування: питання правосуб'єктності. *Право. UA*. 2020. №3. С.89-95.

132. Стариченко А.О. Поняття «охорона прав дітей» як категорія ювенальних правовідносин. *Європейські перспективи*. 2019. №4. С.91-95.

133. Сташків Я. Я. Адміністративно-правове регулювання профілактичної діяльності дільничних офіцерів поліції. дис. ... докт. філос. 081 Право / Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2020. 351 с.

134. Степаненко О. В. Теорія і практика кримінально-правової охорони особи від домашнього насильства : дис. ... докт. юр. наук: 12.00.08. Одеса, 2023. 420 с.

135. Стрижак А.О. Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції як суб'єкта реалізації державної регіональної політики у сфері безпеки дорожнього руху: дис. ... д-ра філософії: 081 / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2024. 270 с.

136. Сукмановська Л. М. Суб'єкти застосування спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 10. С. 433-437.

137. Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. / О.Г. Комісаров, А.О. Собакарь, Е.Ю. Соболь та ін.; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро: ДДУВС, 2017. 277 с.

138. Телевна В. Адміністративно-правовий статус служби освітньої безпеки Національної поліції України. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2025. №1. С.331-336.

139. Ульянов О.І. Правові засади застосування поліцейських заходів примусу та вогнепальної зброї працівниками Національної поліції України. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. № 1. С. 34-36.

140. Ульянов О.І. Проактивна діяльність поліції як основа Скандинавської моделі охорони громадського порядку під час проведення масових заходів. *Південноукраїнський правовий часопис*. 2022. Випуск 1-2. С.247-252.

141. Хатнюк Ю.А. Актуальні проблеми організації охорони громадського порядку: курс лекцій. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 168 с.

142. Чанцева А. О. Адміністративно-правові засади діяльності патрульної поліції із забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2023. 203 с.

143. Чанцева А. О. Особливості діяльності патрульної поліції із забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні в умовах воєнного стану. *Право UA*. 2022. № 4. С. 185-193.

144. Чанцева А. О. Шляхи удосконалення організаційних засад діяльності патрульної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні. *Право UA*. 2021. № 4. С. 197-204.

145. Чанцева А.О. Зарубіжний досвід діяльності патрульної поліції із забезпечення безпеки дорожнього руху в державі та можливості його використання в Україні. *Європейські перспективи*. 2023. № 1. С. 187-194.

146. Чанцева А.О. Поняття та зміст діяльності патрульної поліції як суб'єкта забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні та особливості її адміністративно-правового статусу. *Європейські перспективи*. 2021. №3. С. 209-217.

147. Шатрава С.О. Превентивна діяльність Національної поліції України як об'єкт адміністративно-правового дослідження. *Наше право*. 2023. №3. С. 103-109.

148. Швець Д.В. Вимоги до особистості поліцейського в умовах глобалізації та впровадження міжнародних стандартів поведінки правоохоронців. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2021. № 3. С.316-330.

149. Шило Є.П. Організаційно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2021. 225 с.

150. Шило С. М. Дозвільна система як особливий вид діяльності органів публічної адміністрації. *Науковий вісник Ужгородського університету*: серія: Право. 2023. Т.1. Вип. 75. С. 305-310.

151. Шумейко Т. А. Адміністративно-правові основи формування та реалізації державної політики у сфері обігу зброї в Україні: монографія. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 420 с.

152. Юнін О. Особливості участі поліції в функціонуванні дозвільної системи в період воєнного стану. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 1. С. 7-13.

153. Юнін О. С. Адміністративна діяльність підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2023. 160 с.

154. Яременко А. О., Степаненко В. В., Вайда Т.С. Збірник ситуаційних задач зі службової діяльності та алгоритми дій працівників поліції щодо їх вирішення : навчальний посібник. видання друге, доповнене. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 232 с.

155. Ярмачі Х.П., Пилипів Р.М., Веселов М.Ю. Адміністративно-правове регулювання діяльності патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні: моногр. Житомир: Вид. О.О. Євенок, 2019. 240 с.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.....	5
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ.....	13
Тема 1. Організаційно-правові засади діяльності підрозділів превентивної діяльності Національної поліції.....	13
Тема 2. Організація діяльності патрульної поліції щодо забезпечення безпеки дорожнього руху	19
Тема 3. Організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад	29
Тема 4. Організаційно-правові засади функціонування підрозділів ювенальної превенції.....	38
Тема 5. Діяльність поліцейських щодо попередження, виявлення, припинення та документування домашнього насильства	45
Тема 6. Превентивна діяльність поліції у сфері дозвільної системи.....	54
Тема 7. Здійснення превенції під час організації та проведення масових заходів.....	61
Тема 8. Превентивна діяльність поліції у сфері освітньої безпеки	69
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	75
РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ.....	80

Кубаєнко А.

К880 Організація діяльності підрозділів превентивної діяльності поліції : методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра у Національному університеті «Одеська юридична академія», галузь знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність» / А. Кубаєнко, О. Крижановська, О. Вдовиченко ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». — Одеса : Астропринт, 2025. — 100 с.

ISBN 978–617–8569–56–3

Методичні рекомендації містять систематизований перелік тем, передбачених навчальною програмою, завдання для виконання під час практичних занять, а також посилання на міжнародні й національні нормативно-правові акти та рекомендовані джерела наукової літератури. Рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти першого рівня галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність».

УДК 351.74 (075.8)

Навчальне видання

**КУБАЄНКО Андрій Володимирович
КРИЖАНОВСЬКА Олена Володимирівна
ВДОВИЧЕНКО Олексій Маратович**

**ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДРОЗДІЛІВ ПРЕВЕНТИВНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ**

Методичні рекомендації
для підготовки здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня бакалавра
у Національному університеті «Одеська юридична академія»,
галузь знань 26 «Цивільна безпека»
спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»

Надруковано з готового оригінал-макета
в авторській редакції

Завідувачка редакції *Т. М. Забанова*
Дизайнер обкладинки *О. А. Кунтарас*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 5,81.
Тираж 100 прим. Зам. № 508 (135).

Видавництво і друкарня «Астропринт»
65091, м. Одеса, вул. Разумовська, 21
Тел.: (0482) 37-14-25, 33-07-17, (048) 7-855-855
e-mail: astro_print@ukr.net; www.astroprint.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1373 від 28.05.2003 р.

